

www.teismai.lt

TEISMŲ VEIKLOS APŽVALGA

2015

Egidijus Laužikas,
Teisėjų tarybos pirmininkas,
Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjas

Gerbiamieji,

2015-ieji Lietuvos teismams buvo intensyvūs, kupini teisi- nių ir vadybinių naujovių, su informacinėmis technologijomis susijusių iššūkių, apgaubti visuomenės ir kitų institucijų nuo- latinio dėmesio ir reikalavimų kalbėti aiškiai ir suprantamai, tei- singumą vykdyti kiek įmanoma atviriau ir skaidriau.

Ne kartą sprendėme asmens privatumo teisės ir visuome- nės noro žinoti viską čia ir dabar suderinimo dilemą, aiškinome žmonėms, kuo vadovaujasi teismas, priimdamas sprendimus, ir kodėl visi privalome laikytis įstatymų, net ir tada, kai jie, mūsų manymu, nėra tobuli. Taip pat kreipėmės į atsakingas institu- cijas siūlydami tobulinti teisinį reglamentavimą: dalis siūlymų dėl įstatymų keitimo buvo išgirsti ir priimti – tai mums didelis pasiekimas ir paskatinimas toliau stiprinti konstruktyvų tarp- institucinį bendradarbiavimą.

Džiaugiamės, kad nebesiekiamo rekordų greičio varžybo- se – vietoje tikslo išnagrinėti kuo daugiau bylų per kuo trump- esnį laiką (ir toliau esame pirmaujantys Europoje pagal civili- nių bylų nagrinėjimo greitį), atsigręžėme į teisingumo kokybę, į teismų sprendimų motyvų aiškų dėstymą ir jų aiškinimą vi- suomenei, labai daug investavome į teisėjų kvalifikaciją ir įvai- rių kompetencijų stiprinimą.

Tik 1,7 proc. iš trečdaliao milijono per metus teismuose priimtų sprendimų buvo pakeisti arba panaikinti – tai rodo aukštą teismų darbo kokybę nagrinėjant bylas. Šis faktas mus įpareigoja ir toliau laikytis aukščiausių standartų ir savo parei- gas vykdyti neprikaištingai. Nešališkai elgtis turime ir teismo proceso metu, rodyti pagarbą visoms bylos šalims, kad ir kiek kritikos sulauktume.

2015-ieji parodė, kad žmonių tarpusavio konfliktai ir ne- sutarimai su įvairiomis institucijomis ir toliau išimtinai spren- džiami teismuose: beveik 85 tūkst. bylų dėl paskolų grąžinimo ir sutarčių nesilaikymo, 20 tūkst. dėl santuokos nutraukimo, 5 tūkst. dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, 1 tūkst. dėl darbo santykių – ir tai tik dalis teismuose išnagrinėtų bylų. Matydami tokias tendencijas teismai patys ėmėsi iniciatyvos skatinti žmones kilusius konfliktus spręsti taikiai: taikos su- tartys, teisminė mediacija ir teisinis švietimas – kryptys, ku- rios gali padėti mažinti ne tik bylų kiekius teismuose, bet ir taupyti žmonių laiką, sveikatą ir pinigus.

Teismų savivaldos principingas ir griežtas požiūris į teisė- jų darbo kokybę bei etikos reikalavimų laikymąsi 2015 metais davė rezultatų: teisėjų etikos nusižengimų mažėja, jie paste- bimi ir iškeliami į viešumą pačios teismų bendruomenės. Tik būdami nepakantūs pažeidimams ir reiklūs sau, eisime koky- bės, efektyvumo ir didesnio visuomenės pasitikėjimo keliu.

Apžvelgę 2015 metų rezultatus galime pasidžiaugti, kad iššūkius įveikėme ir į elektroninę erdvę perkėlėme didelę dalį teismuose nagrinėjamų bylų, žengėme dar vieną didelį žingsnį teismų atvirumo keliu ir sukaupe visas jėgas užtikrinome, kad trečdalis milijono bylų būtų išnagrinėtos, laikantis įstatymų ir konstitucinių vertybių, nepaisant kartais jaučiamo skirtingų interesų grupių atstovų ir politikų spaudimo.

Įdomaus skaitymo!

“

1. Teisėjų korpusas
2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos
3. Elektroninės teismų paslaugos
4. Teisminė mediacija
5. Teismų savivalda ir komisijos
6. Teisėjų mokymai
7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus
8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese
9. Kokybė Lietuvos teismuose
10. Teismų administravimas

1 PRIEDAS

2 PRIEDAS

3 PRIEDAS

4 PRIEDAS

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos
3. Elektroninės teismų paslaugos
4. Teisminė mediacija
5. Teismų savivalda ir komisijos
6. Teisėjų mokymai
7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus
8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese
9. Kokybė Lietuvos teismuose
10. Teismų administravimas

1 PRIEDAS

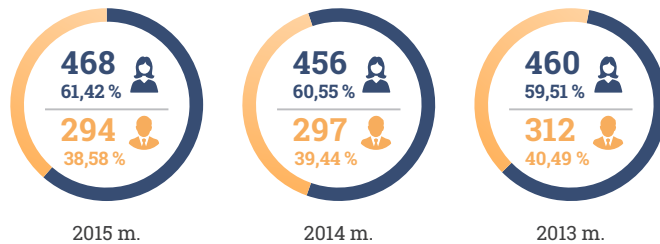
2 PRIEDAS

3 PRIEDAS

4 PRIEDAS

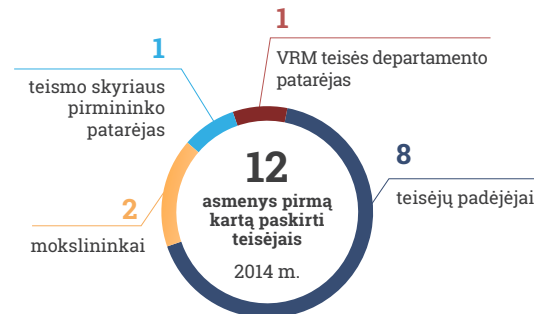
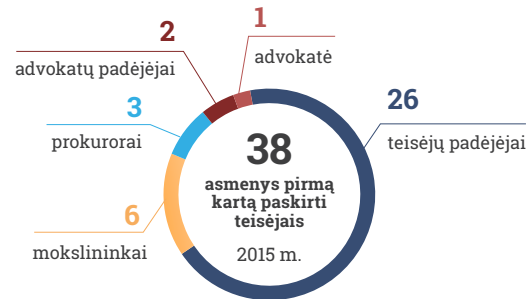
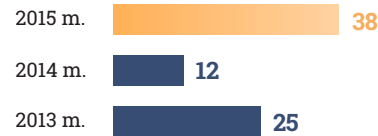
2015 m. teismuose dirbo:

- 762 teisėjai (2014 – 753, 2013 – 773) iš jų: 473 apylinkių teismuose, 158 – apygardų teismuose, 48 – apygardų administraciniuose teismuose, 30 – Lietuvos apeliaciniame teisme, 18 – Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme, 35 – Lietuvos Aukščiausiajame Teisme.
- Didžiausiam Lietuvoje Vilniaus miesto apylinkės teisme dirbo 108 teisėjai, mažiausiam – Širvintų rajono apylinkės teisme – 2 teisėjai.

Teismuose dirbti pradėjančių teisėjų amžius jaunėja, daugėja moterų teisėjų:**2015 metų pabaigoje teisėjų amžiaus vidurkis – 50 metų (2014, 2013 – toks pats).**

Darius Pranka,
2015 m. į pareigas paskirtas Vilniaus miesto apylinkės teismo teisėjas

„Būti teisėju – pareiga, reikalaujanti didžiulės atsakomybės, profesionalumo ir kvalifikacijos, įžvalgumo ir sąžiningumo. Kartu tai gebėjimas sprendžiamoje byloje pamatyti esmę ir priimti teisingą sprendimą. Ir, galiausiai, teisėjo pareigos man – tai galimybė taikant teisę kurti teisinę ir demokratinę valstybę, kelti visuomenės pasikėlimą teismais.“

Naujai paskirti teisėjai

2015 metais 2 teisėjai paskirti teismų pirmininkais (2014 m. – 3, 2013 m. – 7): I. Krušienė tapo Palangos miesto apylinkės teismo pirmininke, A. Daugėla – Klaipėdos apygardos teismo pirmininku.

Atleisti teisėjai

2015 metais iš pareigų buvo atleisti 29 teisėjai (2014 – 30, 2013 – 27) (21 – pasibaigus įgaliojimų laikui ar sulaukus įstatyme nustatyto pensinio amžiaus, 5 – savo noru, 2 – už teisėjo vardą žeminantį poelgį, 1 – išrinkus į kitas pareigas).

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismų administravimas

1 PRIEDAS**2 PRIEDAS****3 PRIEDAS****4 PRIEDAS**

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas:
teismai arčiau žmogaus

8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų
aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismų administravimas

1 PRIEDAS

2 PRIEDAS

3 PRIEDAS

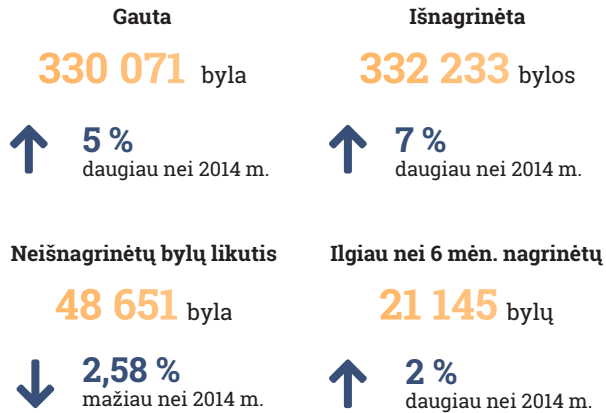
4 PRIEDAS

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

2.1 Gautos ir išnagrinėtos bylos

2015 m. Lietuvos apylinkių, apygardų (I instancija) ir apygardų administraciniuose teismuose:

Rimvydas Norkus,
Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininkas

“

Ką reiškia dideli bylų skaičiai, jų augimas? Viena vertus, ši tendencija gali reikšti pasitikėjimo teismu ir teismine procedūra gilėjimą. Kita vertus, gali būti įžvelgiamas didėjantis visuomenės konfliktškumas, tai, kad artėjame prie besibylinijančios visuomenės standarto, visuomenės, kuri neranda jokio kito būdo konfliktams spręsti, kaip tik teisinį nagrinėjimą.

Ką rodo palyginti nedidelis sprendimų apskundimo ir peržiūrėtų sprendimų procentas? Nors bylų skaičius auga, skundžiamų sprendimų, palyginus su ankstesniais metais, procentas išlieka tolygus (2015 m. – 4,74 proc., 2014 m. – 5,13 proc.). Apskųstų sprendimų naikinama taip pat mažiau – tik 1,7 procento nuo visų priimtų sprendimų skaičiaus. Tai rodo, kad net augant bylų srautams pirmosios instancijos teismai susitvarko su iššūkiais.

Ar mums pavyksta suvaldyti bylų nagrinėjimo trukmę? Taip, pavyksta. Bendriausi teismo procesų trukmės duomenys patvirtina, kad, palyginus su praėjusiais metais, šios srities rodikliai iš esmės išliko stabilūs kai kurių pakopų teismų teisėjų krūviams nepakitus, kai kurių – net ir padidėjus.

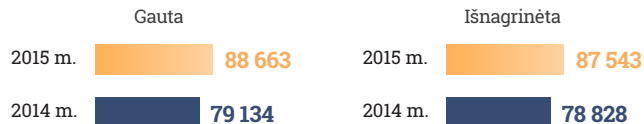

Vidutiniškai 2015 m. teismai išnagrinėjo: **1550** bylų per dieną

Civilinių bylų

Administracinių teisės pažeidimų bylų

Baudžiamųjų bylų

Administracinių bylų

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismų administravimas

1 Priedas

2 Priedas

3 Priedas

4 Priedas

TEISMO SPRENDIMŲ STABILUMAS

Civilinėse bylose išnagrinėta 5961 skundas dėl teismo priimtų sprendimų, iš jų 2103 atvejais teismo sprendimas buvo pakeistas arba panaikintas – tai sudaro apie 1 proc. visų išnagrinėtų civilinių bylų.

Baudžiamosiose bylose buvo išnagrinėta 3123 skundai dėl teismo priimtų sprendimų, iš jų 1239 atvejais teismo sprendimas buvo pakeistas arba panaikintas – tai sudaro apie 6 proc. visų išnagrinėtų baudžiamųjų bylų.

Administracinėse bylose išnagrinėta 2288 skundai dėl teismo priimtų sprendimų, iš jų 805 atvejais teismo sprendimas buvo pakeistas arba panaikintas – tai sudaro apie 4 proc. visų išnagrinėtų administracinių bylų.

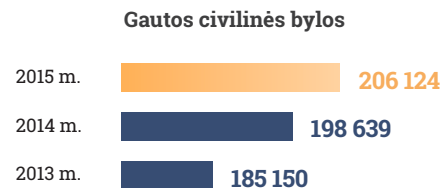
Administracinių teisės pažeidimų bylose išnagrinėta 4363 skundai dėl teismo sprendimų, iš jų 1487 atvejais teismo sprendimas buvo pakeistas arba panaikintas – tai sudaro apie 1,7 proc. visų išnagrinėtų administracinių teisės pažeidimų bylų.

Vidutiniškai 2015 m. išnagrinėta skundų dėl 4,74 proc. visų Lietuvos teismuose priimtų sprendimų ir tik 1,7 proc. teismų sprendimų buvo pakeisti arba panaikinti.

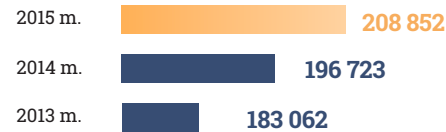
CIVILINĖS BYLOS

2015 m., palyginti su 2014 m., išnagrinėtų civilinių bylų skaičius pirmosios instancijos apylinkių ir apygardų teismuose padidėjo 3,77 proc., palyginti su 2013 m., – 11,33 proc. Civilinių bylų, kurių nagrinėjimas truko ilgiau nei 6 mėnesius, 2015 m. buvo 14106 (2014 m. – 14 229, 2013 m. – 13 553).

Apylinkių ir apygardų teismuose (I instancija)

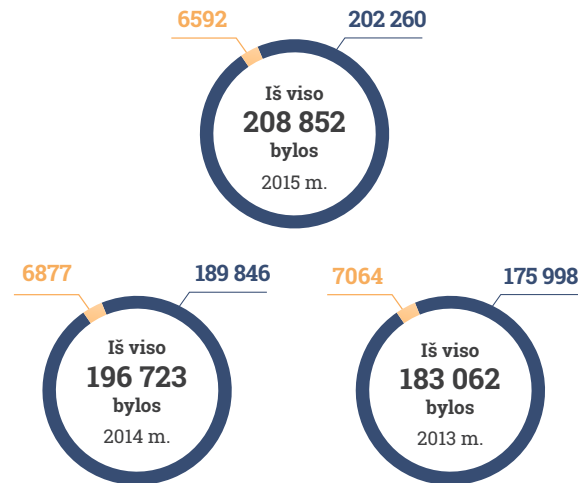

Išnagrinėtos civilinės bylos

Išnagrinėtos civilinės bylos

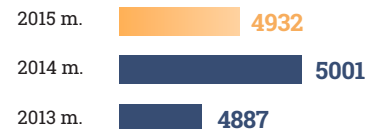
■ Apylinkių teismuose ■ Apygardų teismuose

Neišnagrinėtų civilinių bylų likutis

Nutrauktos civilinės bylos teismams patvirtinus taikos sutartį

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismų administravimas

1 Priedas

2 Priedas

3 Priedas

4 Priedas

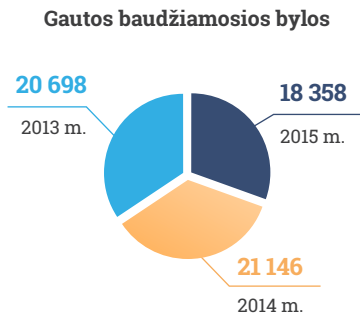
2015 m. dažniausiai nagrinėtos civilinės bylos dėl:

- **prievolių** (dėl paskolų gražinimo, pirkimo–pardavimo išsipareigojimų ir kt.) – **84 687** bylos (2014 m. – **84 818**, 2013 m. – **84 987**);
- **šeimos teisinių santykių** (dėl santuokos nutraukimo, išlaikymo vaikams priteisimo ir kt.) – **20 197** bylos (2014 m. – **21 034**, 2013 m. – **22 010**);
- **daiktinių santykių** (dėl nuosavybės teisės gynimo, hipotekos ir kt.) – **4190** bylų (2014 m. – **4347**, 2013 m. – **4784**);
- **juridinių asmenų** (dėl bankroto, valdančių organų sprendimų teisėtumo ir kt.) – **4084** bylos (2014 m. – **4359**, 2013 m. – **4219**);
- **darbo santykių** (dėl darbo užmokesčio, darbo sutarties pasibaigimo bei nutraukimo ir kt.) – **1008** bylos (2014 m. – **1180**, 2013 m. – **1541**).

BAUDŽIAMOSIOS BYLOS

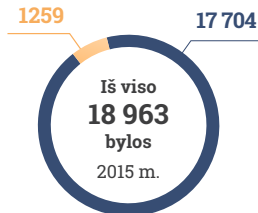
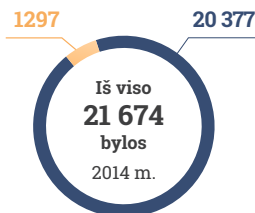
Apylinkių ir apygardų teismuose (I instancija) 2015 m., palyginti su 2014 m., išnagrinėtų baudžiamųjų bylų skaičius sumažėjo 12,51 proc., palyginti su 2013 m., – 8,55 proc. Baudžiamųjų bylų, kurių nagrinėjimas truko ilgiau nei 6 mėnesius, 2015 m. buvo 2336 (2014 m. – 2 831, 2013 m. – 2 881).

Apylinkių ir apygardų teismuose (I instancija)

Išnagrinėtos baudžiamosios bylos

- Apylinkių teismuose
- Apygardų teismuose

Neišnagrinėtų baudžiamųjų bylų likutis

2015 m. dažniausiai nagrinėtos baudžiamosios bylos dėl:

- **nusikaltimų ir baudžiamųjų nusižengimų nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams** (vagystės ir kt.) – **5873** bylos (2014 m. – **7576**, 2013 m. – **7115**);
- **nusikaltimų žmogaus sveikatai** – **5662** bylos (2014 m. – **5848**, 2013 m. – **5640**);
- **nusikaltimų ir baudžiamųjų nusižengimų, susijusių su disponavimu narkotinėmis ar psichotropinėmis, nuodingosiomis ar stipriai veikiančiomis medžiagomis** – **1292** bylos (2014 m. – **1256**, 2013 m. – **1046**);
- **nusikaltimų ir baudžiamųjų nusižengimų viešajai tvarkai** (visuomenės rimties ir tvarkos pažeidimai ne-cenzūriniais žodžiais ar nepadoriu elgesiu ir kt.) – **1659** bylos (2014 m. – **1899**, 2013 m. – **1946**);
- **nusikaltimų ir baudžiamųjų nusižengimų finansų sistemai** – **1076** bylos (2014 m. – **1172**, 2013 m. – **1093**).

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismų administravimas

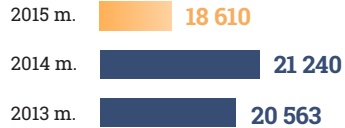
1 PRIEDAS

2 PRIEDAS

3 PRIEDAS

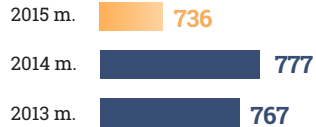
4 PRIEDAS

Nuteista fizinių ir juridinių asmenų

iš jų **1135** nepilnamečiai (2014 m. – **1202**, 2013 m. – **1170**) – daugiausia nepilnamečių nuteista už vagystes (53,57 proc.); **18** juridinių asmenų (2014 m. – **30**, 2013 m. – **40**).

Išteisinta fizinių ir juridinių asmenų

iš jų **13** juridinių asmenų (2014 m. – **6**, 2013 m. – **8**).

Priverčiamosios medicinos priemonės asmenims buvo taikytos

Atleisti nuo bausmės nuteistieji

Vyrauja tendencija, jog teismai, atsižvelgdami į bylos aplinkybes, pirmiausia stengiasi skirti su laisvės atėmimu nesusijusias bausmes, t.y. esant galimybei bausmės tikslą stengiamasi pasiekti kitomis priemonėmis.

Dažniausiai teismų skirtos bausmės:

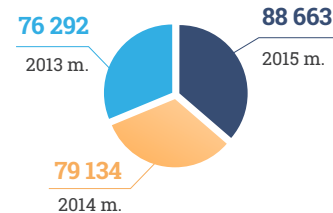
- **terminuotas laisvės atėmimas** – **5286** asmenims (2014 m. – **6209**, 2013 m. – **5964**);
- **bauda** – **5060** asmenų (2014 m. – **5926**, 2013 m. – **5625**);
- **laisvės apribojimas** – **4487** asmenims (2014 m. – **5167**, 2013 m. – **4867**);

- **areštas** – **1973** asmenims (2014 m. – **2484**, 2013 m. – **2262**);
- **viešieji darbai** – **1287** asmenims (2014 m. – **1595**, 2013 m. – **1713**).

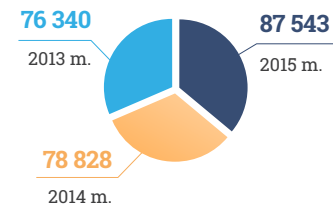
ADMINISTRACINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ BYLOS

2015 m., palyginti su 2014 m., išnagrinėtų administracinių teisės pažeidimų bylų skaičius apylinkių teismuose padidėjo 11,06 proc., palyginti su 2013 m., – padidėjo 14,68 proc.

Apylinkių teismuose gautos administracinių teisės pažeidimų bylos

Apylinkių teismuose išnagrinėtos administracinių teisės pažeidimų bylos

Apylinkių teismuose neišnagrinėtų administracinių teisės pažeidimų bylų likutis

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismų administravimas

1 Priedas

2 Priedas

3 Priedas

4 Priedas

2015 m. dažniausi administraciniai pažeidimai buvo:

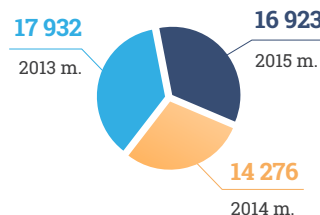
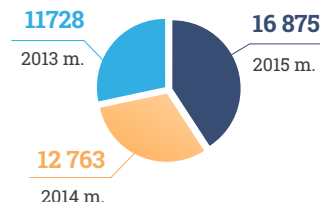
- **kėsanimasis į viešąją tvarką** (neblaivaus asmens pasirodymas viešoje vietoje; nedidelis chuliganizmas ir kt.) – **25 282** bylos (2014 m. – **25 138**, 2013 m. – **23 505**);
- **administraciniai teisės pažeidimai transporto, kelių ūkio ir ryšių srityje** (kelių eismo taisyklių pažeidimai, nustatyto greičio viršijimas, kelio ženklų reikalavimų nesilaikymas ir kt.) – **24 859** bylos (2014 m. – **23 634**, 2013 m. – **23 043**);
- **administraciniai teisės pažeidimai, kuriais kėsina-masi į nuosavybę** – **19 325** bylos (2014 m. – **14 686**, 2013 m. – **14266**);
- **administraciniai teisės pažeidimai, kuriais kėsina-masi į nustatytą valdymo tvarką** (pasipriešinimas po-licijos pareigūnams ir kt.) – **7161** byla (2014 m. – **6609**, 2013 m. – **6881**);
- **administraciniai teisės pažeidimai prekybos, finansų, apskaitos ir statistikos srityje** – **5221** byla (2014 m. – **4442**, 2013 m. – **3063**).

ADMINISTRACINĖS BYLOS

2015 m., palyginti su 2014 m., apygardų administraciniuose teismuose išnagrinėtų administracinių bylų skaičius padidėjo 32,22 proc., palyginti su 2013 m., – 43,89 proc. Administracinių bylų, kurių išnagrinėjimas apygardų administraciniuose teismuose truko ilgiau nei 6 mėnesius, 2015 m. buvo 4207 (2014 m. – 3247, 2013 m. – 1974).

Dažniausiai nagrinėtos administracinės bylos dėl:

- **mokestinių ginčų ir rinkliavų nesumokėjimo (5268 bylos);**
- **valdžios institucijų neteisėtų veiksmų (4752 bylos);**
- **sveikatos ir socialinės apsaugos (2384 bylos);**
- **valstybės tarnybos teisinių santykių (857 bylos).**

Apygardų administraciniuose teismuose gautos administracinės bylos**Apygardų administraciniuose teismuose išnagrinėtos administracinės bylos****Apygardų administraciniuose teismuose neišnagrinėtų administracinių bylų likutis**

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismų administravimas

1 Priedas

2 Priedas

3 Priedas

4 Priedas

2.2 Bylų nagrinėjimo greitis

Bylų nagrinėjimo teismuose trukmė yra laikotarpis nuo iniciuojančio bylą procesinio šalies dokumento pateikimo teismui iki baigiamojo teismo procesinio sprendimo priėmimo, per kurį teisme yra išnagrinėjama konkreti byla. Bylų nagrinėjimo teismuose trukmei arba greičiui įtakos turi teisme gaunamų naujų bylų ir dirbančių teisėjų, kurie šias bylas nagrinėja, skaičius (teisėjo darbo krūvis), bylos rūšis ar jos tipas bei sudėtingumas, įstatymuose nurodyti atvejai, kai bylos nagrinėjimas turi būti atidedamas (pvz., proceso šalies liga) arba stabdomas (pvz., juridiniam asmeniui iškelta bankroto byla).

Apylinkių ir apygardų teismuose 2015 m. pastebimos operatyvesnio pagrindinių tipų bylų nagrinėjimo tendencijos

(išskyrus baudžiamųjų bylų nagrinėjimą apeliacine instancija apygardų teismuose), ypač apygardų teismams apeliacine instancija nagrinėjant administracinių teisės pažeidimų bylas. Tam įtakos turėjo padidėjęs teisėjų padėjėjų etatų skaičius teismuose.

Lietuvos apeliaciniame teisme trumpesnė civilinių bylų nagrinėjimo trukmė, tačiau, kaip ir 2014 m., ilgėja baudžiamųjų bylų nagrinėjimo trukmė.

Lietuvos Aukščiausiajame Teisme, kaip ir 2014 m., matyti civilinių ir baudžiamųjų bylų nagrinėjimo trukmės ilgėjimo tendencija, tačiau administracinių teisės pažeidimų bylų nagrinėjimas šiame teisme sutrumpėjo.

Apygardų administraciniuose teismuose matyti administracinių bylų nagrinėjimo lėtėjimo tendencija – tam įtakos tu

Tipinės civilinės bylos (Nagrinėtos pagal bendrąsias ginčo teisenos taisykles)	Tipinės baudžiamosios bylos (Nagrinėtos pagal bendrąsias ginčo teisenos taisykles)	Tipinės administracinių teisės pažeidimų bylos	Tipinės administracinės bylos
<p>Apylinkių teismuose (I instancija) vidutiniškai išnagrinėtos per 96 dienas (2014 m. – 101, 2013 m. – 105).</p> <p>Apylinkių teismuose bylos dėl teismo įsakymo išdavimo išnagrinėtos per 1 dieną. Tokių bylų 2015 m. buvo 92 964 (2014 m. – 83 750, 2013 m. – 79 091).</p> <p>Apygardų teismuose (I instancija) – per 254 dienas (2014 m. – 253, 2013 m. – 254).</p> <p>Apygardų teismuose (apeliacinė instancija) – per 152 dienas (2014 m. – 155, 2013 m. – 178).</p> <p>Lietuvos apeliaciniame teisme* – per 191 dieną (2014 m. – 252, 2013 m. – 415).</p> <p>Lietuvos Aukščiausiajame Teisme* – per 208 dienas (2014 m. – 182, 2013 m. – 168).</p>	<p>Apylinkių teismuose (I instancija) vidutiniškai išnagrinėtos per 146 dienas (2014 m. – 149, 2013 m. – 146).</p> <p>Apygardų teismuose (I instancija) – per 311 dienų (2014 m. – 312, 2013 m. – 298).</p> <p>Apygardų teismuose (apeliacinė instancija) – per 107 dienas (2014 m. – 104, 2013 m. – 100).</p> <p>Lietuvos apeliaciniame teisme* – per 256 dienas (2014 m. – 254, 2013 m. – 211).</p> <p>Lietuvos Aukščiausiajame Teisme* – per 150 dienų (2014 m. – 132, 2013 m. – 110).</p>	<p>Apylinkių teismuose (I instancija) – per 18 dienų (2014 m. – 18, 2013 m. – 18).</p> <p>Apylinkių teismuose (apeliacinė instancija pagal skundus) – per 56 dienas (2014 m. – 52, 2013 m. – 54).</p> <p>Apygardų teismuose (apeliacinė instancija) – per 33 dienas (2014 m. – 50, 2013 m. – 34).</p> <p>Lietuvos Aukščiausiajame Teisme – per 134 dienas (2014 m. – 147, 2013 m. – 117).</p>	<p>Apygardų administraciniuose teismuose (I instancija) vidutiniškai išnagrinėtos per 145 dienas (2014 m. – 123, 2013 m. – 156).</p> <p>Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme (apeliacinė instancija pagal apeliacinius skundus) – per 241 dieną (2014 m. – 245, 2013 m. – 191).</p> <p>Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme (apeliacinė instancija pagal atskirusius skundus) – per 75 dienas (2014 m. – 79, 2013 m. – 61).</p>

*Šioje ataskaitoje NTA pateikiami duomenys apie bylų nagrinėjimo greitį Lietuvos apeliaciniame teisme ir Lietuvos Aukščiausiajame Teisme dėl skirtingos skaičiavimo metodikos gali skirtis nuo pačių teismų skelbiamos statistikos.

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas skaičiuodamas bylų nagrinėjimo greitį vertina laiką nuo kasacinio skundo gavimo iki bylos išnagrinėjimo. NTA bylų nagrinėjimo greitį skaičiuoja vertindama laiką nuo bylos gavimo iki bylos išnagrinėjimo. Skaičiuodamas civilinių bylų nagrinėjimo greitį, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas nevertina išnagrinėtų bylų, kurios tam tikrą laiką tarpą buvo sustabdytos kreipiantis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą dėl prejudicinio sprendimo, tai pažymint LITEKO.

Lietuvos apeliacinis teismas baudžiamųjų bylų nagrinėjimo trukmę skaičiuoja vertindamas baudžiamąsias bylas ne tik pagal apeliacinius skundus dėl nuosprendžių ir nutarčių, bet ir baudžiamąsias bylas, kuriose buvo priimtos nutartys dėl baudžiamosios bylos nutraukimo, bei baudžiamąsias bylas, kurios buvo sujungtos. NTA, atlikdama statistinius baudžiamųjų bylų trukmės Lietuvos apeliaciniame teisme skaičiavimus, pastarųjų dviejų rūšių bylų neįtraukė. Ir Lietuvos apeliacinis teismas, ir NTA baudžiamųjų bylų nagrinėjimo trukmę skaičiuoja vertindami laiką nuo bylos gavimo teisme dienos iki galutinio procesinio sprendimo byloje priėmimo dienos.

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismų administravimas

1 PRIEDAS

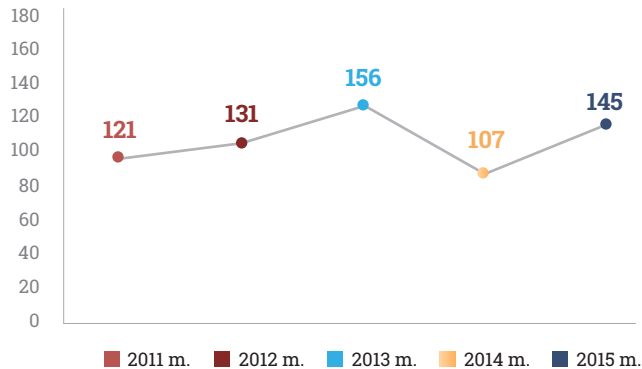
2 PRIEDAS

3 PRIEDAS

4 PRIEDAS

rėjo bylos dėl valstybės tarnybos teisinių santykių. Tuo tarpu Lietuvos vyriausiam administraciniame teisme administracinių bylų nagrinėjimas šiek tiek pagreitėjo.

Administracinių bylų nagrinėjimo greitis apygardų administraciniuose teismuose (dienomis)

Daugiau informacijos žr. 1 priede.

2.3 Teisėjų darbo krūvis

2015 m. apylinkių teismų teisėjai vidutiniškai per mėnesį išnagrinėjo 78,74 etaloninių bylų (2014 m. – 75,74, 2013 m. – 71,58). Lyginant su 2014 m., apylinkių teismų teisėjų darbo krūvio vidurkis padidėjo 3,81 proc., lyginant su 2013 m., – padidėjo 9,09 proc. Darbo krūvio apylinkių teismuose padidėjimą daugiausiai lėmė pastaraisiais metais didėjantis gaunamų ir išnagrinėjamų civilinių ir administracinių teisės pažeidimų bylų skaičius.

Apygardų teismų teisėjai pirmąją ir apeliacinę instanciją vidutiniškai per mėnesį išnagrinėjo 27,73 etaloninių bylų (2014 m. – 27,73, 2013 m. – 27,95). Atkreiptinas dėmesys, kad teisėjų darbo krūvio vidurkis šiuose teismuose 2013–2015 m. išlieka tolygus.

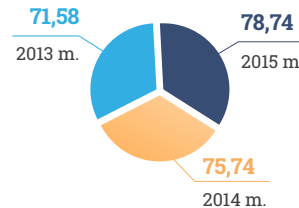
Apygardų administracinių teismų teisėjai vidutiniškai per mėnesį išnagrinėjo 58,62 etaloninių bylų (2014 m. – 44,76, 2013 m. – 49,47). Darbo krūvis apygardų administraciniuose

teismuose padidėjo 23,64 proc. – tą lėmė padidėjęs gautų administracinių bylų (18,54 proc.) ir išnagrinėtų administracinių bylų (32,22 proc.) skaičius.

Darbo krūvio skaičiavimas

Bendras darbo krūvis parodo, kiek etaloninių bylų (civilinių, baudžiamųjų, administracinių teisės pažeidimų (ATP) ir administracinių bylų bei kitų supaprastintų procesinių dokumentų teisėjas išnagrinėja per mėnesį (į bendrąjį darbo krūvį įskaičiuojamas ir ikiteisminio tyrimo teisėjo darbo krūvis). Darbo krūvis skaičiuojamas, vadovaujantis Teisėjų tarybos patvirtinta Teismų veiklos statistinių rodiklių skaičiavimo metodika. Pagal ją įvertinamas ne tik išnagrinėtų bylų ir atliktų kitų procesinių veiksmų skaičius, bet ir bylų bei procesinių veiksmų sudėtingumas.

Apylinkių teismų teisėjų darbo krūvis (išnagrinėtų bylų skaičius per mėnesį)

Daugiau informacijos žr. 2 priede.

2.4 Bylos, kurių nagrinėjimas užsitęsė

2015 m., palyginti su 2014 m., civilinių bylų, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip metus, skaičius sumažėjo 24 proc., visų kitų tipų bylų padidėjo. Žymus užsitęsusių civilinių bylų skaičiaus sumažėjimas susijęs su tuo, kad apylinkių ir apygardų teismai aktyviau ėmėsi procesinių priemonių užsitęsusioms byloms šalinti ir šios priemonės buvo efektyvios.

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismų administravimas

1 PRIEDAS

2 PRIEDAS

3 PRIEDAS

4 PRIEDAS

Procesinės spartesnio bylų nagrinėjimo priemonės teismuose:

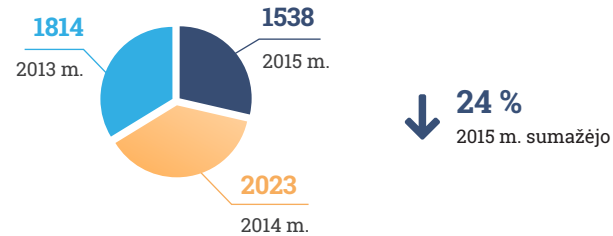
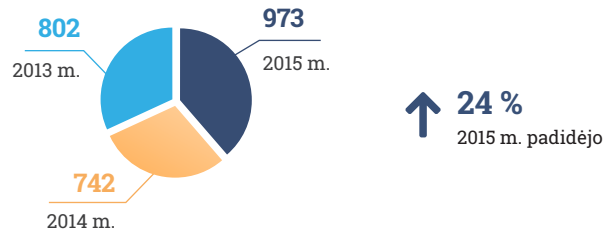
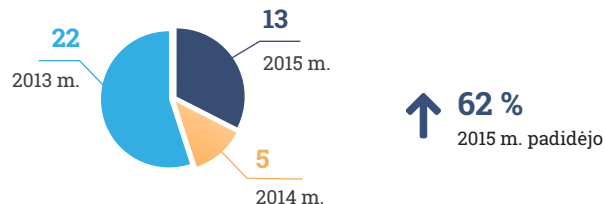
- **civilinėse bylose:** siunčiami paklausimai kompetentingoms valstybės institucijoms (pvz., ikiteisminio tyrimo institucijoms), ekspertizės įstaigoms dėl reikiamų veiksmų atlikimo eigos ir rezultatų, vykdomi periodiniai patikrinimai, ar sustabdytose bylose neišnyko jų sustabdymo pagrindai;
- **baudžiamosiose bylose:** skelbiama kaltinamojo paieška, skiriamos baudos už neatvykimą į teismo posėdį be pateisinamos priežasties, paskiriamas atvesdinimas, siunčiami paklausimai kompetentingoms Lietuvos ir užsienio institucijoms, ekspertizės įstaigoms, būsimų teismo posėdžių datos derinamos su proceso dalyviais; kreipiamasi dėl Europos arešto orderio išdavimo ir kt.

Dažniausios priežastys, turėjusios įtakos bylos trukmei:

- bylos sustabdymas, kol įsiteisės teismo sprendimas ar nutartis kitoje byloje, nagrinėjamoje civiline tvarka;
- proceso šalies prašymas atidėti bylos nagrinėjimą;
- papildomų įrodymų rinkimas;
- proceso šalių ar jų atstovų (ieškovų, atsakovų, kaltinamųjų, gynėjų, advokatų) neatvykimas į teismo posėdį.

Bylos, kurių nagrinėjimas 2015 m. užsitęsė ilgiau kaip 5 metus:

- civilinės bylos pirmosios instancijos apylinkių ir apygardų teismuose – **427**;
- baudžiamosios bylos pirmosios instancijos apylinkių ir apygardų teismuose – **104**;
- administracinės bylos apygardų administraciniuose teismuose – **15**.

Bylų skaičius, kurių nagrinėjimas 2015 m. užsitęsė ilgiau kaip 1 metus:**Civilinės bylos pirmosios instancijos apylinkių ir apygardų teismuose****Baudžiamosios bylos pirmosios instancijos apylinkių ir apygardų teismuose****Administracinių teisės pažeidimų bylos apylinkių teismuose**

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

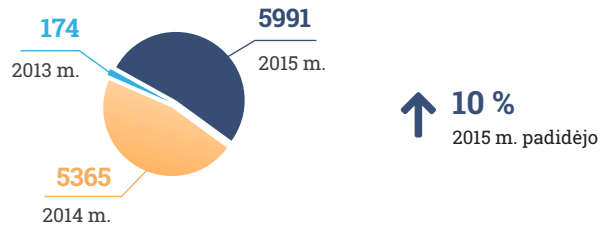
8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismų administravimas

1 PRIEDAS**2 PRIEDAS****3 PRIEDAS****4 PRIEDAS**

Administracinės bylos apygardų administraciniuose teismuose

Absoliuti dauguma užsitęsusių **administracinių bylų** buvo bylos dėl valstybės tarnybos teisinių santykių, didelė jų dalis susijusi su teisės aktų pakeitimais, kuriais buvo mažinti valstybės tarnautojų atlyginimai. Dėl šių užsitęsusių bylų susidaro situacija, kai administracinių bylų išnagrinėjama mažiau, nei užsitęsusių bylų lieka teismuose, pvz. Panevėžio apygardos administraciniame teisme 2015 m. buvo išnagrinėta 701 administracinė byla, užsitęsusių administracinių bylų – 784.

Dažniausios priežastys, dėl kurių užsitęsė administracinių bylų nagrinėjimas:

- **bylos sustabdymas, kol įsiteisės teismo nutarimas ar nutartis kitoje byloje, nagrinėjamoje administracine tvarka – 93,91 proc.** (2014 m. – 87,51 proc.);
- **bylos sustabdymas, kol bus išnagrinėta susijusi byla Lietuvos Respublikos Konstituciniame Teisme – 30,41 proc.** (2014 m. – 33,94 proc.).

Daugiau informacijos žr. 3 priede.

nai nutraukta 30 bylų (2014 m. – 35, 2013 m. – 41), apygardų teismuose – 13 bylų (2014 m. – 15, 2013 m. – 12). Didžiausią įtaką tam turėjo priemonės, kurių ėmėsi teismai, siekdami spartesnio baudžiamųjų bylų nagrinėjimo teismuose (žr. 2.2 skyrių „Bylų nagrinėjimo greitis“).

Bylos, nutrauktos suėjus senaties terminui:

- Kauno miesto apylinkės teisme – **7 bylos**
- Vilniaus miesto apylinkės teisme – **5 bylos**
- Klaipėdos miesto apylinkės teisme – **3 bylos**
- Kaišiadorių rajono apylinkės teisme – **2 bylos**
- Klaipėdos apygardos teisme – **4 bylos**
- Panevėžio apygardos teisme – **4 bylos**
- Vilniaus apygardos teisme – **4 bylos**

Bylos nutrauktos suėjus senaties terminui dėl:

- sukčiavimo (**16 bylų**);
- dokumento suklastojimo ar disponavimo suklastotu dokumentu (**12 bylų**);
- apgaulingo apskaitos tvarkymo (**9 bylos**);
- turto pasisavinimo (**5 bylos**);
- piktnaudžiavimo (**4 bylos**);
- aplaidaus apskaitos tvarkymo (**4 bylos**).

2.5 Baudžiamosios bylos, nutrauktos suėjus senaties terminui

2015 m. nutrauktų bylų skaičius suėjus senaties terminui sumažėjo – pirmosios instancijos apylinkių teismuose per-

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas:
teismai arčiau žmogaus

8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų
aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismų administravimas

1 Priedas

2 Priedas

3 Priedas

4 Priedas

1. Teisėjų korpusas
2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos
- 3. Elektroninės teismų paslaugos**
4. Teisminė mediacija
5. Teismų savivalda ir komisijos
6. Teisėjų mokymai
7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus
8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese
9. Kokybė Lietuvos teismuose
10. Teismų administravimas

1 PRIEDAS

2 PRIEDAS

3 PRIEDAS

4 PRIEDAS

3. Elektroninių bylų ir kitų elektroninių paslaugų plėtra teismuose

3.1 Elektroninės bylos

Tretieji Teismų viešųjų elektroninių paslaugų portalo *e.teismas.lt* veiklos metai parodė, jog procesinių dokumentų teikimas teismui elektronine forma tarp proceso dalyvių vis labiau populiarėja – sparčiai auga portalo vartotojų skaičius, vis daugiau procesinių dokumentų elektronine forma teismui teikiama ne tik supaprastinta tvarka sprendžiamuose ginčuose, bet ir sudėtingose civilinėse bylose. 2015 m. elektronine forma tvarkytos civilinės ir administracinės bylos.

2015 m. pabaigoje portalo vartotojų skaičius siekė **24 710** asmenų, t. y. **7 031** vartotoju daugiau nei 2014 m.

2015 m. įdiegtos papildomos Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalo *e.teismas.lt* funkcijos.

Portale e.teismas.lt vartotojams suteikta galimybė:

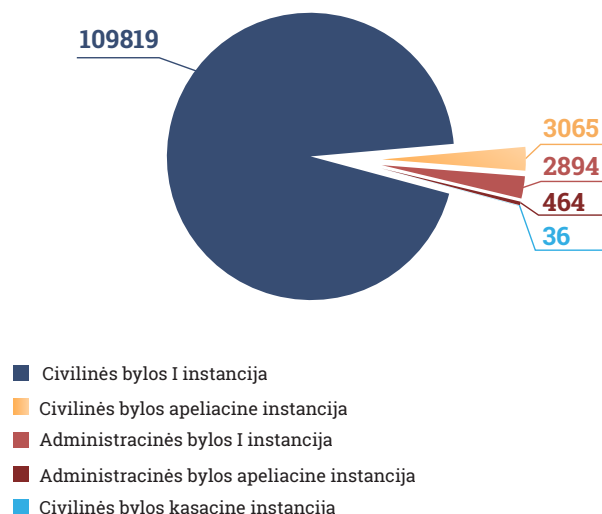
- taikinamąjį tarpininkavimą (teisminę mediaciją) vykdyti elektroniniu būdu;
- patogiau tvarkyti savo paskyrose esančią informaciją ir dokumentus – juos rūšiuoti;
- perduoti paskyros tvarkymo funkcijas kitam juridiniam asmeniui;
- atsisakyti naudotis *e.teismas.lt* paslaugomis ir kt.

Lietuvos teismuose 2015 m. elektronine forma išnagrinėta daugiau kaip 50 proc. civilinių bylų (2015 m. – 112 951 byla, 2014 m. – 71 974) ir 16 proc. – administracinių bylų (2015 m. – 3 358 bylos 2014 m. – 1 833). Iš viso 2015 m. Lietuvos teismuose buvo išnagrinėta 116 309 elektronine forma tvarkytos bylos (2014 m. – 73 807).

2015 m. kas antra bendrosios kompetencijos teismuose nagrinėta civilinė byla ir kas septinta administraciniuose teismuose nagrinėta administracinė byla buvo elektroninė.

Nors nuo 2015 m. liepos mėn. veikia LITEKO ir Administracinių teisės pažeidimų (ATP) registro sąsaja, sudarytos visos techninės ir teisinės galimybės administracinių teisės pažeidimų bylas tvarkyti elektronine forma, tačiau teismuose elektroninio ryšio priemonėmis 2015 m. nebuvo gautas nė vienas ATP protokolas, todėl šių bylų teismuose nebuvo galima vesti elektronine forma.

2015 m. elektronine forma tvarkytų bylų skaičius teismuose

Daugiausiai elektroninių civilinių bylų pirmąja instancija išnagrinėta dėl:

- **teismo įsakymo išdavimo** (dėl skundų, delspinių, palūkanų priteisimo ir kt.) – **62 proc.** (2014 m. – **69, 68 proc.**);
- **ginčo teisenos** (dėl skolos priteisimo, žalos atlyginimo ir kt.) – **28 proc.** (2014 m. – iki **25 proc.**);
- **ypatingosios teisenos** (santuokos nutraukimo abiejų sutuoktinių bendru sutikimu ir kt.) – **2,2 proc.** (2014 m. – **1,3 proc.**);
- **supaprastinto proceso** (dėl taikos sutarties patvirtinimo, teismo leidimo išdavimo, paveldėjimo procedūrų taikymo ir kt.) – **3 proc.** (2014 m. – apie **1,7 proc.**);
- **vykdymo proceso** (dėl išieškotojo ar kreditoriaus pakeitimo vykdymo procese, antstolio veiksmų vykdymo byloje sustabdymo ir kt.) – **3 proc.** (2014 m. – **1,2 proc.**).

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismų administravimas

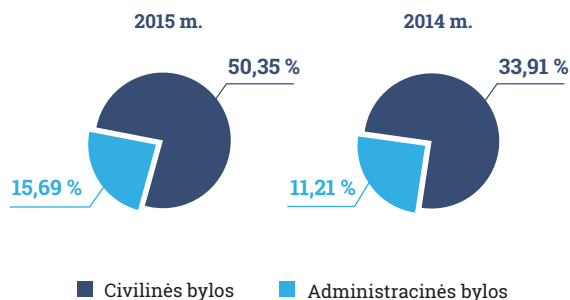
1 PRIEDAS

2 PRIEDAS

3 PRIEDAS

4 PRIEDAS

Elektronine forma tvarkytų bylų dalis, lyginant su visomis išnagrinėtomis bylomis

2015 m. pastebėta elektroninių bylų augimo tendencija ir aukštesnės instancijos teismuose. Šiuose teismuose vis dažniau pradamos nagrinėti bylos pagal apeliacinius ar kasacinius skundus, pateiktus elektroninių ryšių priemonėmis, net ir žemesnių instancijų teismuose popierine forma tvarkytose bylose.

Apeliacine tvarka išnagrinėtų elektroninių bylų skaičius išaugo iki 18 proc. – išnagrinėtos 464 bylos (2014 m. – 392), iš jų:

- **civilinių bylų dalis** 2015 m., lyginant su 2014 m., išaugo nuo 12 iki 21 proc.;
- **administracinių bylų dalis**, lyginant su 2014 m., nežymiai sumažėjo nuo 12,73 iki 12,51 proc.;

Kasacine tvarka Lietuvos Aukščiausiajame Teisme išnagrinėtų elektroninių civilinių bylų dalis išaugo nuo 1 iki 5 proc.

Skirtingam elektroninių bylų skaičiaus augimui konkrečiuose aukštesniuose teismuose įtakos turėjo skirtinga vidutinė proceso trukmė skirtingų instancijų teismuose bei galiojanti nuostata, pagal kurią bylos tvarkymo forma (popierinė ar vien elektroninė) aukštesnės instancijos teismuose parenkama atsižvelgiant į pirmosios instancijos teismo tvarkytos bylos formą.

Daugiau informacijos žr. **4 priede**.

3.2 Nuotoliniai teismo posėdžiai

2014 m. pabaigoje **18 šalies teismų** ir **13 įkalinimo įstaigų** įdiegus vaizdo konferencijų įrangą, 2015 m. teismai aktyviai pradėjo organizuoti nuotolinius teismo posėdžius.

Vaizdo konferencijų įranga įdiegta

- Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, Lietuvos apeliacinis teismas, Vilniaus apygardos administracinis teismas, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas
- **Apygardų teismai**
Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio apygardų teismai
- **Apylinkių teismai**
Vilniaus, Klaipėdos ir Panevėžio miestų apylinkių teismai; Kauno ir Šiaulių apylinkių teismai; Alytaus, Marjampolės, Kaišiadorių ir Vilkauskio rajonų apylinkių teismai

Pernai Lietuvos Aukščiausiajame Teisme organizuotas seminaras „Pokyčiai teismuose: nuotolinis teismo posėdis. Teoriniai ir praktiniai aspektai“. Jo metu teismų ir teisėsaugos institucijų atstovai dalijosi patirtimi, kaip organizuoti nuotolinius teismo posėdžius ir įprastą posėdžio eigą perkelti į elektroninę erdvę.

Sukurtas informacinis filmukas teismo proceso dalyviams apie galimybę pasinaudoti nuotoliniais teismo posėdžiais – jį peržiūrėti ir parsisiųsti galima teismų interneto svetainėje www.teismai.lt.

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismų administravimas

1 Priedas

2 Priedas

3 Priedas

4 Priedas

Ina Kirkutienė,
Vilniaus apygardos administracinio
teismo pirmininkė

Vaizdo konferencijos – puiki priemonė efektyviai panaudoti darbo laiką ir taupyti lėšas. Teisme įdiegta vaizdo konferencinė įranga jau davė apčiuopiamų rezultatų – bylos nagrinėjamos žymiai greičiau, teisėjai gali operatyviau priimti sprendimus, sumažėjo suimtųjų ir nuteistųjų skundų dėl etapavimo, laikymo Lukiškių tardymo izoliatoriuje–kalėjime ir teisme sąlygų. Naudojantis šia įranga taupomas laikas, proceso dalyvių, konvojavimo lėšos, užtikrinamas proceso dalyvių bei teismo darbuotojų saugumas ir psichologinis komfortas.

2015 m. suorganizuoti nuotoliniai teismo posėdžiai*

*Teismų pateikti duomenys

3.3 Lietuvos teismų informacinė sistema LITEKO

2015 m. ne tik užtikrintas daugiau nei prieš 10 metų sukurtos Lietuvos teismų informacinės sistemos veikimas, bet ir praplėstos šios sistemos funkcijos:

– įdiegus LITEKO ir Administracinių teisės pažeidimų registro (ATPR) integracijos sąsają, administracinių teisės pažeidimų protokolai ir kiti susiję dokumentai tarp teismų ir kitų institucijų keliauja elektroniniu būdu;

- įdiegus LITEKO ir Integruotos baudžiamojo proceso informacinės sistemos (IBPS) integraciją, pasirengta ikiteisminio tyrimo duomenų ir dokumentų tvarkymui bei keitimuisi tarp policijos, prokuratūros, teismų ir kitų ikiteisminio tyrimo veiksmus atliekančių institucijų elektroniniu būdu nuo 2016 m.;
- siekiant užtikrinti skaidrų bylų skirstymo procesą, įdiegtas bylų skirstymo protokolų viešinimo modulis, kuriame užfiksuoti duomenys ir informacija skelbiama interneto svetainėje www.teismai.lt;
- parengta LITEKO modernizavimo galimybių studija. Vadovaujantis joje pateiktomis rekomendacijomis 2016–2017 metais bus atlikti LITEKO modernizavimo darbai.

3.4 Teismų informacinių technologijų priemonių plėtra

- LITEKO infrastruktūra papildyta technine ir programine įranga: įrenginių vėsinimo sistema, programinės įrangos licencijomis ir jų valdymui būtina technine įranga.
- Pradėti vykdyti 335 teismo posėdžių salių garso įrašymo įrangos diegimo darbai.
- Nacionalinės teismų administracijos valdoma centrinė vaizdo konferencijų įrangos infrastruktūra papildyta sklandžiam nuotolinių teismo posėdžių organizavimui reikiama infrastruktūra.
- Darbai su elektroniniais duomenimis gerinti ženkliai atnaujinta teismų kompiuterių infrastruktūra.

2015 m. teismai aprūpinti kompiuterine įranga

- 651 vnt.** darbai su vaizdo įrašais reikiamos kompiuterinės aparatinės ir programinės įrangos
- 491 vnt.** kompiuterių
- 100 vnt.** dokumentų naikiklių
- 53 vnt.** fakso aparatų
- 6 vnt.** daugiafunkcinių aparatų
- 18 vnt.** spartesniam interneto ryšio kokybės užtikrinimui reikalingos įrangos komplektų

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismų administravimas

1 PRIEDAS

2 PRIEDAS

3 PRIEDAS

4 PRIEDAS

1. Teisėjų korpusas
2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos
3. Elektroninės teismų paslaugos
- 4. Teisminė mediacija**
5. Teismų savivalda ir komisijos
6. Teisėjų mokymai
7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus
8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese
9. Kokybė Lietuvos teismuose
10. Teismų administravimas

1 PRIEDAS

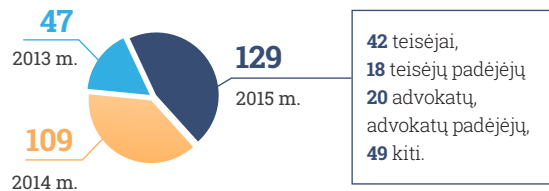
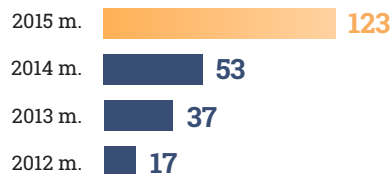
2 PRIEDAS

3 PRIEDAS

4 PRIEDAS

Teisminės mediacijos naujovės 2015 m.:

- teisminė mediacija pradėta vykdyti visuose 62 šalies bendrosios kompetencijos teismuose;
- įsigaliojo *Teisėjų tarybos patvirtintos Teisminės mediacijos taisyklės, Teismo mediatoriaus statuso suteikimo ir jo panaikinimo asmenims tvarkos aprašas bei Teisminės mediacijos komisijos nuostatai*;
- darbą pradėjo Teisminės mediacijos komisija, priimanti sprendimus dėl teismo mediatoriaus statuso suteikimo ir jo panaikinimo asmenims, apibendrinanti teisminės mediacijos praktiką teismuose ir nagrinėjanti kitus su teismine mediacija susijusius klausimus;
- teismo mediatoriaus statusas suteiktas 21 asmeniui, panaikintas – 1 teismo mediatoriumi;
- sudaryta galimybė teisminę mediaciją inicijuoti ir vykdyti elektroninėje erdvėje – portale e.teismas.lt;
- pradėti vykdyti teisminės mediacijos taikymo mokymai teisėjams, teisėjų padėjėjams, Nacionalinės teismų administracijos darbuotojams;
- sukurtas ir išplatintas informacinis filmukas apie teisminės mediacijos privalumus ir naudą; filmuką galima rasti ir atsisiųsti teismų interneto svetainėje www.teismai.lt.

Teismo mediatoriaus statusą turėjo**Civilinių bylų skaičius, kuriose taikyta teisminė mediacija**

Giedrė Jakštienė,
Kauno apylinkės teismo teisėja

„Mūsų visuomenėje jau pradėta suprasti, kad, be teismo sprendimo, yra ir kitų būdų spręsti ginčus. Žmonės jau žino, kas yra mediacija, patys reiškia norą ja pasinaudoti ir tai daro ne vien iš finansinių paskatų. Manau, kad tai yra didelis mūsų visuomenės žingsnis į priekį.“

2015 m. išnagrinėtų teisminės mediacijos bylų rezultatai

Teisminės mediacijos proceso pabaiga	Teisminės mediacijos bylų skaičius*
Pasiekus taikų susitarimą ir ginčo šalims pasirašius taikos sutartį	39
Ginčo šalims pasitraukus iš teisminės mediacijos proceso	36
Pasibaigus teisminės mediacijos terminui	8
Teismo mediatoriumi nutraukus teisminės mediacijos procesą	12
Teismo mediatoriumi nusišalinus nuo bylos nagrinėjimo siekiant nepažeisti nešališkumo reikalavimo	1

* Vienoje byloje nurodytos dvi priežastys: „ginčo šalims pasitraukus iš teisminės mediacijos proceso“ ir „pasibaigus teisminės mediacijos terminui“.

Portale e.teismas.lt ginčo šalys gali:

- pateikti prašymus dėl teisminės mediacijos taikymo bei teismo mediatoriaus skyrimo;
- susipažinti su suskaitmeninta bylos medžiaga;
- teisminės mediacijos vykdymo metu virtualiai bendrauti su teismo mediatoriumi ir kita ginčo šalimi, ieškant abiem ginčo šalims palankiausio sprendimo;
- suderinti, pasirašyti ir pateikti teismui tvirtinti taikos sutartį.

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismų administravimas

1 PRIEDAS**2 PRIEDAS****3 PRIEDAS****4 PRIEDAS**

1. Teisėjų korpusas
2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos
3. Elektroninės teismų paslaugos
4. Teisminė mediacija
- 5. Teismų savivalda ir komisijos**
6. Teisėjų mokymai
7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus
8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese
9. Kokybė Lietuvos teismuose
10. Teismų administravimas

1 PRIEDAS

2 PRIEDAS

3 PRIEDAS

4 PRIEDAS

5.1 Teisėjų taryba

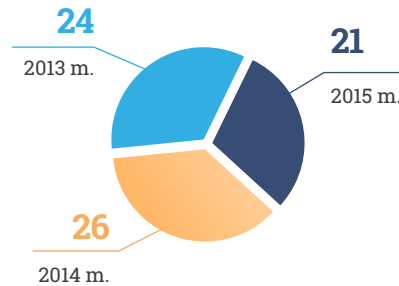
2015 m. Teisėjų taryba skyrė ypatingą dėmesį teismų administravimui ir jo kokybės gerinimui:

- kreipėsi į visų Lietuvos teismų pirmininkus pabrėždama vidaus administravimo teismuose pareigų vykdymą;
- atkreipė teismų vadovų dėmesį į pareigą bendradarbiauti su kitomis institucijomis (policija, prokuratūra) ir imtis organizacinių priemonių, užtikrinančių efektyvų teisėjų budėjimo organizavimą;
- nustačiusi galimus teisėjų etikos pažeidimus, kreipėsi į Teisėjų etikos ir drausmės komisiją;
- atnaujino Administravimo teismuose nuostatus, nustatydama aiškesnę patikrinimų ir tyrimų teismuose vykdymo tvarką;
- sugriežtino ir patobulino teismo procesinių dokumentų tvarkymo ir apskaitos reikalavimus teismuose ir įtvirtino pareigą teismų pirmininkams priimti naujiems reikalavimams įgyvendinti reikalingus teisės aktus.

Aktyviai spręsti teismų veiklos gerinimo ir teisėkūros klausimai:

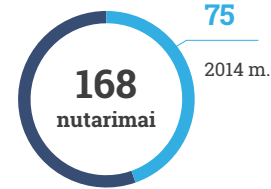
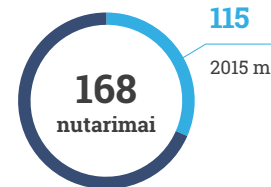
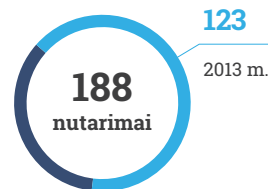
- **siekdama plėsti teisminės mediacijos taikymą teismuose**, rekomendavo teismams, siunčiant teismo pranešimus, šaukimus ar kitus teismo dokumentus civilinėse bylose, kuriose, teisėjo nuomone, yra galimybė taikyti teisminę mediaciją, prie siunčiamų dokumentų pridėti parengtą informaciją apie teisminės mediacijos taikymo galimybes teismuose. Įdiegus LITEKO funkcijas, susijusias su teisminės mediacijos procesais, pakeisti Teisėjų tarybos patvirtinti teisės aktai, susiję su teismine mediacija, reglamentuota teismo mediatoriaus vykdomos veiklos įtaka bylų skirstymui ir darbo krūvio apskaitai, kreiptasi į Lietuvos Respublikos teisingumo ministeriją ir pasiūlytos priemonės, skatinančios mediacijos plėtrą, ir kt.;
- **įtvirtindama skaidrų bylų skirstymą teismuose**, patvirtino atnaujintas Bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo taisykles, pagal kurias bylų skirstymo protokolai pradėti skelbti viešai interneto svetainėje www.teismai.lt, taip pat teisėjams skirstant bylas pradėta atsižvelgti į teisėjų vestus mediacijos procesus;

Teisėjų tarybos surengti posėdžiai

Teisėjų tarybos priimti nutarimai

- Teisėjų tarybos priimti nutarimai
- Nutarimų, susijusių su teisėjų karjera, dalis

Egidijus Laužikas,

Teisėjų tarybos pirmininkas,
Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjas

2015 m. daug dėmesio skyrėme ne tik vidiniam teismų administravimui, bet ir kreipėmės į atsakingas institucijas, siūlydami tobulinti teisinį reglamentavimą. Dalis pasiūlymų dėl įstatymų keitimo buvo išgirsti ir priimti – tai mums didelis pasiekimas ir paskatinimas toliau stiprinti konstruktyvų tarpinstitucinį bendradarbiavimą.

1. Teisėjų korpusas
2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos
3. Elektroninės teismų paslaugos
4. Teisminė mediacija
5. Teismų savivalda ir komisijos
6. Teisėjų mokymai
7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus
8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese
9. Kokybė Lietuvos teismuose
10. Teismų administravimas

1 PRIEDAS

2 PRIEDAS

3 PRIEDAS

4 PRIEDAS

- **plėsdama teismų elektronines paslaugas ir dokumentų tvarkymą elektronine forma**, Teisėjų taryba įtvirtino nuostatą, sudariusią galimybę nuo 2015 m. liepos 1 d. apylinkių teismuose administracinių teisės pažeidimų bylas tvarkyti vien elektronine forma, taip pat nustatė, kad nuo 2019 m. elektronine forma apylinkių ir apygardų teismuose galės būti tvarkoma ir dalis baudžiamųjų bylų;
- **tobulindama informacijos apie teismų veiklą pateikimo tvarką**, Teisėjų taryba pakeitė Teismų procesinių sprendimų bei teisėjų drausmės bylose priimtų sprendimų viešo skelbimo tvarką, nustatydama asmens duomenų pašalinimo iš sprendimų standartus. Taip pat nustatyta tvarka dėl duomenų apie teismų procesinius sprendimus teikimo viešiesiems registrams;
- **siekiant tobulinti teisėjų karjeros sritį**, Teisėjų taryba priėmė nutarimus dėl aiškesnės prašymų pateikimo, asmenų informavimo apie priimtus sprendimus tvarkos, patikslino ir sugriežtino asmenų išbraukimo iš Pretendentų į laisvas apylinkės teismo teisėjų vietas sąrašo nuostatas, patobulino teisėjų egzamino vykdymo eigą, užtikrino didesnę šių procesų skaidrumą. Teisėjų taryba Prezidento kanceliarijai pateikė pasiūlymus dėl galimo teisėjų atrankos proceso tobulinimo;
- **siekdama aiškaus ir objektyvaus teisėjų darbo krūvio įvertinimo**, Teisėjų taryba patvirtino Darbo krūvio skaičiavimo teismuose aprašą, kuriuo nustatė 6 mėnesių ataskaitinio laikotarpio darbo krūvio teismuose skaičiavimą, taip pat eliminavo galimybes rankiniu būdu koreguoti bylos sudėtingumą;
- **sprendžiant teisėjų mokymo organizavimo tobulinimo klausimą**, 2015 m. patvirtinti Teisėjų mokymo organizavimo taisyklių pakeitimai, kuriais Teisėjų tarybos Mokymų komitetui suteikta teisė visais atvejais priimti sprendimą dėl kvietimo teisėjams dalyvauti tarptautiniuose mokymuose skelbimo, įtvirtintas reikalavimas teisėjo dalyvavimą mokymuose suderinti su teismo pirmininku, patikslinti teisėjų atrankos mokymams kriterijai. Siekdama skaidraus ir efektyvaus lėšų panaudojimo teisėjus komandiruojančią užsienį, Teisėjų taryba patvirtino Teisėjų tarnybinių komandiruočių į užsienio valstybes išlaidų apmokėjimo iš programos „Teismų centralizuotas aprūpinimas“ tvarkos aprašą;
- **dalyvaudama rengiant ir svarstant Teismų reformos projektą**, Teisėjų taryba teikė pastabas dėl teisės aktų projektu, atkreipė Lietuvos Respublikos Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto dėmesį į būtinybę užtikrinti sklandžią nenutrūkstamą teismų veiklą ir tinkamai pasirengti teismų reorganizavimui. 2015 m. pabaigoje Lietuvos Respublikos Seimas priėmė nutarimą dėl Teismų reorganizavimo, pagal kurį 2018 metais vietoj šiuo metu veikiančių 49 apylinkių teismų liks 12. Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio apygardų administraciniai teismai bus sujungti į vieną teismą;
- **ieškodama galimybių pagerbti ir paskatinti teismų sistemai nusipelnčius asmenis**, Teisėjų taryba pritarė Teismų sistemos apdovanojimų steigimui ir nusprendė 2016 m. vyksiančiam Visuotiniame teisėjų susirinkime teikti svarstyti šią iniciatyvą;
- Teisėjų taryba aktyviai dalyvavo **svarstant ir kitus klausimus**: dėl saugumo teismuose užtikrinimo, LITEKO modernizavimo, statistinių duomenų kaupimo teismuose, teismų posėdžių organizavimo telekomunikacijos priemonėmis, teismų patalpų, teismų darbuotojų darbo apmokėjimo, inicijavo priemones, susijusias su efektyvesniu teisėjų sveikatos tikrinimo proceso organizavimu.

TEISĖJŲ TARYBOS INICIATYVOS KONSTITUCINIAMS PARTNERIAMS

Bendradarbiaudama su kitomis institucijomis Teisėjų taryba teikė siūlymus dėl iniciatyvų, susijusių su teismų veikla:

- teikė pastabas ir pasiūlymus dėl teisės aktų projektu, susijusių su skyrium gyvenančių tėvų bendravimo su vaiku reglamentavimo civiliam procese, su nukentėjusiojo specialiu apsaugos poreikių vertinimu, nepilnamečio liudytojo apklausomis baudžiamajame procese, asmens duomenų apsauga viešai skelbiant teismų priimtus teismų procesinius sprendimus ir kt.;
- pakartotinai kreipėsi į Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetą bei Antikorupcijos komisiją su prašymu inicijuoti įstatymų pakeitimus dėl teismų baigiamųjų procesinių sprendimų skelbimo Teisės aktų registre;
- pakartotinai kreipėsi į Vyriausybę, Teisingumo ministeriją, Sveikatos apsaugos ministeriją dėl teisinio reguliavimo tobu

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismų administravimas

1 PRIEDAS

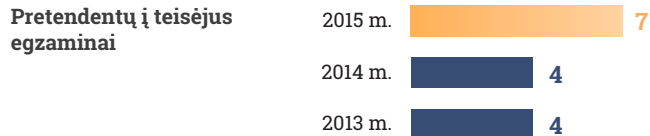
2 PRIEDAS

3 PRIEDAS

4 PRIEDAS

- linimo sprendžiant su teismo ekspertizių atlikimu susijusias problemas;
- atkreipė Teisingumo ministerijos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto dėmesį į būtinybę įstatymų lygmeniu sureguliuoti klausimus dėl mokėjimo teisėjams už viršvalandžius, budėjimus, darbą poilsio ir švenčių dienomis, taip pat būtinybę nustatyti adekvatų žemiausios instancijos apylinkių teismų teisėjų ir šių teismų vadovų pareiginės algos dydį.

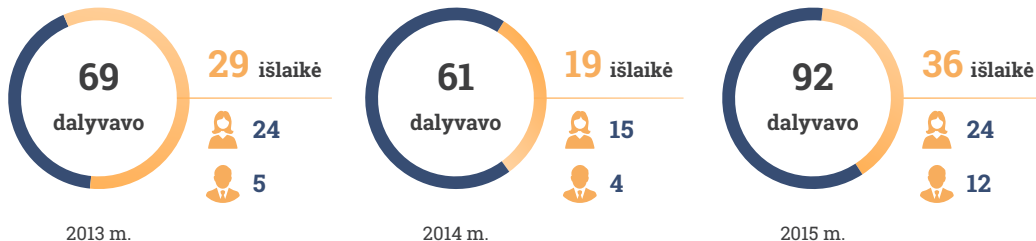
5.2 Pretendentų į teisėjus egzaminų komisija

2015 metais buvo suorganizuoti 7 pretendentų į teisėjus egzaminai, kuriuose dalyvavo 92 asmenys – trečdaliu daugiau nei 2014 m. Į egzaminus buvo kviečiami tik neprekaištingos reputacijos Lietuvos Respublikos piliečiai, turintys aukštąjį universitetinį teisinį išsilavinimą, atitinkantys įstatymų nustatytus kvalifikacinius reikalavimus, pateikę sveikatos pažymėjimą bei turintys ne mažesnę kaip penkerių metų teisinio darbo stažą.

Pretendentų į teisėjus egzaminas buvo laikomas raštu, atsakoma į teorinės dalies klausimus ir sprendžiamos praktinės užduotys. Pretendentų į teisėjus egzaminai vyko Nacionalinėje teismų administracijoje ir Lietuvos Aukščiausiajame Teisme.

Egzaminų dalyviai

Iš dalyvavusių 2015 m.:

teisėjų padėjėjai – 64
 prokurorai – 6
 teismo pirmininkės patarėja – 1
 teisininkai – 12
 vyriausiasis tyrėjas – 1
 savivaldybės kontrolierius – 1
 prokuroro padėjėjai – 2
 advokatas – 1
 nedirbantys teisininkai – 2
 teismo konsultantas – 1
 advokato padėjėjas – 1

Egzaminus organizavo Nacionalinė teismų administracija.

Egzamino dalyvius vertino Pretendentų į teisėjus egzaminų komisija, susidedanti iš Vilniaus universiteto bei Mykolo Romerio universiteto mokslininkų ir teisėjų, kuriuos į šias pareigas skiria Teisėjų tarybos pirmininkas, Lietuvos Respublikos teisėjų asociacija ir teisingumo ministras.

Daugiausia 2015 m. pretendentų į teisėjus egzaminą išlaikiusių asmenų dirbo teisėjų padėjėjais (25 asmenys iš 36 išlaikiusiųjų).

2015 m. 13 iš 36 egzaminą išlaikiusių asmenų buvo paskirti teisėjais (2014 m. 1 iš 19, 2013 m. 12 iš 29).

Egidija Tamošiūnienė,

Pretendentų į teisėjus egzaminų komisijos pirmininkė, Lietuvos apeliacinio teismo teisėja

Teisėjo profesija – sunkus, pasiaukojamas pasirinkimas, tačiau tai nenustelbia noro ją pasirinkti. Praėjusieji metai išsiskyrė išaugusiu tiek pretendentų, tiek ir pačių egzaminų skaičiumi. Svarbu, kad žmonės, rinkdamiesi šį kelią, suprastų, jog egzaminų išlaikymas tėra tik vienas iš sunkaus kelio etapų. Teisėjo kasdienybėje svarbios ne tik žinios – būtina suvokti, jog teisėjams suteikta valdžia yra glaudžiai susijusi su tokiomis vertybėmis kaip teisybė ir laisvė.

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismo administravimas

1 Priedas

2 Priedas

3 Priedas

4 Priedas

5.3 Pretendentų į teisėjus atrankos komisija

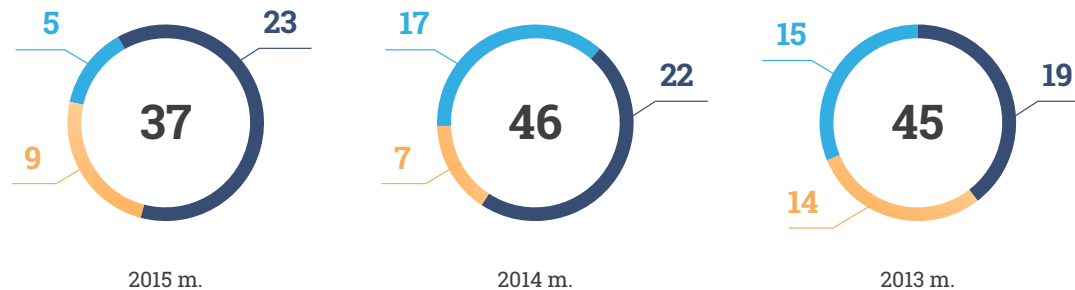
2015 m. Pretendentų į teisėjus atrankos komisija (PTAK) susitiko su 230 pretendentų, kurie dalyvavo atrankose į teisėjų ir teismų vadovų pareigas. Į atrankų vykdymo metu buvusias 69 laisvas vietas kaip labiausiai tinkančius eiti teisėjo pareigas PTAK Lietuvos Respublikos Prezidentei įvardijo 175 asmenis. Atrankos komisijos ir šalies vadovės nuomonė sutapo visais atvejais – iš tinkamiausiais PTAK pripažintų pretendentų Prezidentė pasirinko ir į teisėjo pareigas paskyrė 53 asmenis: į apylinkių teismų teisėjų pareigas 31 asmenį, į aukštesnės pakopos teismų teisėjų 19, o į vadovaujamas pareigas 3 asmenis.

PTAK sprendimus dėl kandidatų tinkamumo eiti teisėjo pareigas priima įvertinusi pretendentų:

- profesines žinias ir įgūdžius;
- duomenis apie teisinio darbo stažą, patirtį, kiekybinius ir kokybinius teisinės veiklos rodiklius;
- mokslinę ir pedagoginę veiklą;
- juos charakterizuojančius dokumentus;
- viešą informaciją apie pretendentus;
- pokalbio metu pateiktus pretendentų atsakymus į komisijos narių klausimus;
- motyvą užimti pareigas, į kurias pretenduoja;
- asmenines ir dalykines savybes.

PTAK atrankos:

- į apylinkių teisėjų pareigas
- į aukštesnės pakopos teismų teisėjų pareigas
- į vadovaujamas pareigas

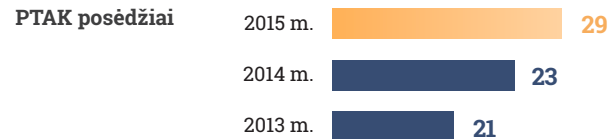
Virginijus Lepeška,

Pretendų į teisėjus atrankos komisijos pirmininkas

„Mūsų komisija puikiai supranta, kokį visuomenei svarbų ir atsakingą darbą ji atlieka. Todėl stengiamės intensyviai dirbti ir užtikrinti, kad paskelbtos atrankos būtų greitai įgyvendinamos. Kitas komisijos prioritetas – atrankų objektyvumas, adekvatus pretendentų galimybių sėkmingai dirbti teisėjo darbą įvertinimas.“

Iš viso 2015 m. buvo suorganizuotos 37 atrankos į teisėjų pareigas. Pretendentų į teisėjus atrankos komisijos darbo tempas išliko toks pats intensyvus kaip ir 2014 m., posėdžių skaičius didėjo, tačiau į posėdžius atvykstančių pretendentų skaičius išliko stabilus.

PTAK nariais 2015 m. buvo 3 teisėjai ir keturi visuomenės atstovai (mokslininkas, žurnalistas, psichologas).

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismų administravimas

1 Priedas

2 Priedas

3 Priedas

4 Priedas

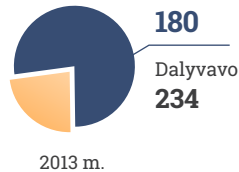
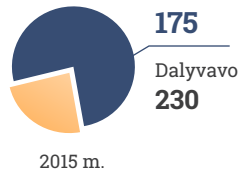
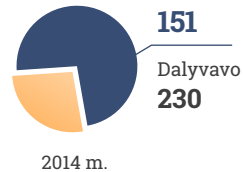
2015 m. vienas posėdis vidutiniškai truko apie 4 val. 20 min., o bendra posėdžių trukmė – 111 val.

Naujovės pretendentų į teisėjus atrankos procese 2015 m.:

- pretendentams pradėtas teikti pildyti naujo turinio klausimynas, padedantis atskleisti pretendentų motyvaciją, požiūrį į teisėjo pareigas, asmeninę patirtį, pasaulėžiūrą;
- siekiant spartinti atrankų procesą ir efektyviai naudoti laiką, suformuota nauja praktika, kai atrankose dalyvaujantys pretendentai pokalbio buvo kviečiami tik vieną kartą per 6 mėn. nuo jų įvertinimo;
- prieš pradėdant pokalbius su pretendентаis į konkretų teismą, pirmiausia išklausoma teismo vadovo nuomonė – tiesioginio pokalbio metu arba susisiekus telefonu.

PTAK atrankų dalyviai

- pretendentai įvertinti kaip tinkamiausi
- atmestos kandidatūros

5.4 Nuolatinė teisėjų veiklos vertinimo komisija

2015 m. Nuolatinė teisėjų veiklos vertinimo komisija (NTVVK) per 17 posėdžių įvertino 166 teisėjų veiklą: 144 teisėjams atliktas periodinis vertinimas (jis atliekamas kas 3 arba 5 metus), o 22 – neeilinis vertinimas, kurio metu spręsti klausimai dėl teisėjų paaukštinimo ir perkėlimo į kitą teismą. Kiekvienam teisėjui komisijos nariai skyrė apie 30 minučių pokalbiui.

Benediktas Stakauskas,

Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos pirmininkas

“

Pastaraisiais metais komisijos darbo apimtys išaugo – atsinaujinant teisėjų korpusui, didėjant karjeros siekiančių teisėjų skaičiui prireikė dažnesnio ir operatyvesnio jų profesinės veiklos kokybės vertinimo. Komisijos išvados tapo informatyvesnės ir labiau individualizuotos, jose nurodomi ne tik procesinės veiklos trūkumai, jų šalinimo būdai, bet ir teigiamai vertinama teisėjų veikla.

Teisėjų veiklą komisijos nariai vertino atsižvelgdami į:

- gautas biografines pažymas;
- statistinius bylų nagrinėjimo duomenis;
- kvalifikacijos kėlimo informaciją;
- komisijai pateiktą aukštesniojo teismo vadovo išvadą.

NTVVK, vertindama teisėjų veiklą, nustatė tam tikrus atvejus, kai teisėjai nesilaikė pareigingumo principo, ypač administracinių teisės pažeidimų bylose. Nustačiusi teisėjų profesinės veiklos trūkumų, komisija teisėjams pateikė rekomendacijas:

- imtis visų būtinų priemonių proceso operatyvumui užtikrinti;
- atidžiau ir kruopščiau ruošti bylų nagrinėjimui;
- gerinti vadovavimo teismo posėdžiui kultūrą;
- gerinti procesinių sprendimų turinio kokybę;
- daugiau dėmesio skirti teismų praktikos analizei;
- ugdyti bendravimo su kolegomis ir su proceso dalyviais gebėjimus;
- užtikrinti tvarkingą duomenų vedimą į LITEKO.

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismų administravimas

1 PRIEDAS

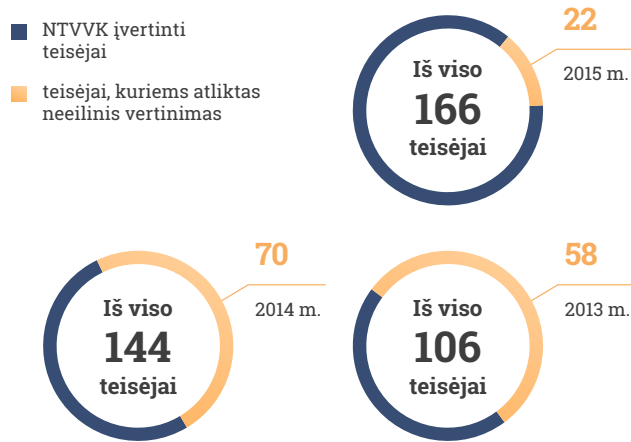
2 PRIEDAS

3 PRIEDAS

4 PRIEDAS

NTVVK nariais 2015 m. buvo 2 mokslininkai iš Vilniaus universiteto ir Mykolo Romerio universiteto, 1 buvęs teisėjas ir 4 teisėjai, į komisijos narių pareigas paskirti Teisėjų tarybos ir Lietuvos Respublikos Prezidentės.

NTVVK įvertinti teisėjai

5.5 Teisėjų etikos ir drausmės komisija

Pernai Teisėjų etikos ir drausmės komisija (TEDK) gavo 263 skundus, prašymus ir teikimus, iš kurių 207 buvo atsakyta. **80 proc. gautų skundų buvo nepagrįsti, susiję su proceso dalyvių nepasitenkinimu priimtu teismo sprendimu, bet ne su teisėjų etika.** Į TEDK posėdžius pasiaiškinti dėl savo elgesio ir tam tikrų aplinkybių buvo pakviesti 37 teisėjai (2014 m. – 13, 2013 m. – 36) – 4-iems iš jų iškeltos drausmės bylos (2014 m. – 3, 2013 m. – 7), dėl 6 apsiribota elgesio apsvaistymu (2013 m. – 6, 2012 m. – 9).

Mažėjantį gautų teikimų, skundų, pareiškimų skaičių lėmė teismuose įgyvendinamos priemonės teismų darbui gerinti (pvz., įrašomi teismo posėdžiai), teismų vadovų aktyvumas ir principingumas, visuomenės ir teismų bendruomenės informavimas apie TEDK priimtus sprendimus, teisėjų mokymas ir konsultavimas etikos principų laikymosi klausimais.

Algis Norkūnas,

Teisėjų etikos ir drausmės komisijos pirmininkas, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjas

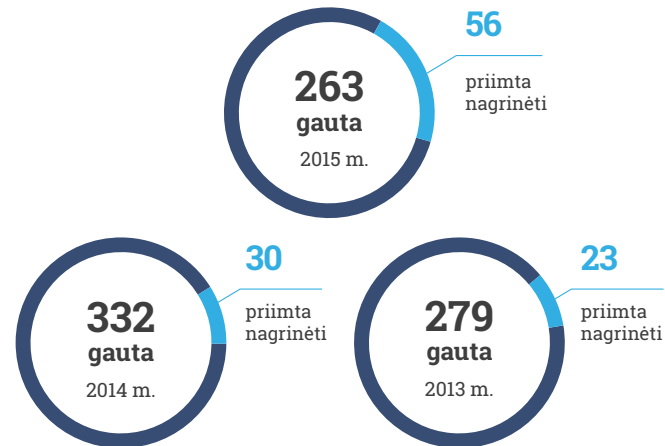
“

Teisėjai ir toliau reiklūs sau – teismų pirmininkai komisijai aktyviai, principingai ir kvalifikuotai teikia teikimus dėl teisėjų veiklos įvertinimo etikos ir drausmės požiūriu bei drausminės atsakomybės taikymo.

Augantis į posėdžius kviečiamų teisėjų skaičius rodo principingą teismų vadovų ir savivaldos institucijų požiūrį į teisėjams keliamų reikalavimų laikymąsi.

2015 m. teisėjai toliau naudojosi galimybe gauti TEDK konsultaciją etikos klausimais. Pernai suteiktos 5 konsultacijos (2014 m. – 9, 2013 m. – 7). Konsultacijų teikimas teisėjams vertinamas kaip prevencinė TEDK veikla, ji ir toliau išlieka aktuali, svarbi bei perspektyvi.

Gauti ir priimti nagrinėti skundai dėl galimų teisėjų etikos pažeidimų

1. Teisėjų korpusas
2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos
3. Elektroninės teismų paslaugos
4. Teisminė mediacija
- 5. Teismų savivalda ir komisijos**
6. Teisėjų mokymai
7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus
8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese
9. Kokybė Lietuvos teismuose
10. Teismų administravimas

1 PRIEDAS

2 PRIEDAS

3 PRIEDAS

4 PRIEDAS

5.6 Teisėjų garbės teismas

2015 m. Teisėjų garbės teismas (toliau – TGT) išnagrinėjo 4 Teisėjų etikos ir drausmės komisijos iškeltas drausmės bylas. Trys TGT sprendimai priimti apylinkių teismų teisėjų drausmės bylose, 1 – Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo drausmės byloje. Lyginant 2013–2015 m., išryškėjo tendencija, kad TGT gautų ir išnagrinėtų teisėjams iškeltų drausmės bylą skaičius kasmet mažėja.

2015 m. drausmės bylos TGT buvo išnagrinėtos per trumpesnį laiką nei ankstesniais metais. Vidutinė drausmės bylą nagrinėjimo TGT trukmė 2015 m. buvo 3 mėnesiai (2014 m. – 4 mėnesiai).

Dainius Raižys,

Teisėjų garbės teismo narys,
Lietuvos vyriausiojo administracinio
teismo teisėjas

“

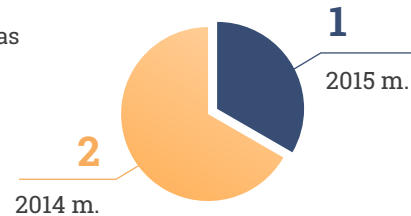
Pastarieji metai parodė TGT gautų ir išnagrinėtų teisėjams iškeltų drausmės bylą skaičius mažėjimo tendenciją. Tai rodo, jog aplaidus teisėjų darbas yra principingai vertinamas, o nuolatinis dėmesys šiurkštiems įstatymo pažeidimams ir už tai skiriamos drausminio poveikio priemonės veikia kaip prevencinė priemonė.

Teisėjų garbės teisme gautos bylos

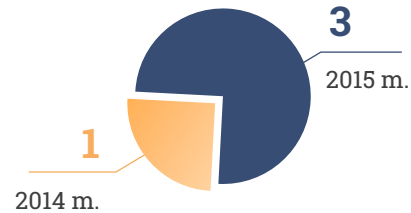

Teisėjų garbės teismo priimti sprendimai

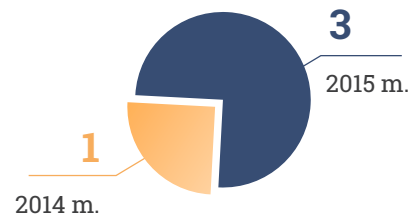
drausmės byloje
pareikštas griežtas
papeikimas

apsiribota drausmės
bylos svarstymu

nutraukta
drausmės byla

1. Teisėjų korpusas
2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos
3. Elektroninės teismų paslaugos
4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai
7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus
8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese
9. Kokybė Lietuvos teismuose
10. Teismų administravimas

1 PRIEDAS

2 PRIEDAS

3 PRIEDAS

4 PRIEDAS

1. Teisėjų korpusas
2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos
3. Elektroninės teismų paslaugos
4. Teisminė mediacija
5. Teismų savivalda ir komisijos
- 6. Teisėjų mokymai**
7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus
8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese
9. Kokybė Lietuvos teismuose
10. Teismų administravimas

1 PRIEDAS

2 PRIEDAS

3 PRIEDAS

4 PRIEDAS

6. Teisėjų mokymo procesas

NACIONALINIAI MOKYMAI

2015 m. Teisėjų taryba patvirtino 13 teisėjų mokymo programų, pagal kurias buvo suorganizuoti 39 seminarai (2014 – 106, 2013 – 54). Juose kvalifikaciją kėlė beveik 1700 dalyvių (2014 – 4128, 2013 – 2486). 1/3 visų organizuotų mokymų buvo skirti bendrųjų gebėjimų ugdymui.

2015 m. daugiau kaip 3000 NTA ir teismų atstovų dalyvavo papildomuose mokymuose, finansuotuose Norvegijos finansinio mechanizmo lėšomis.

Pagrindinės teisėjų mokymo naujovės 2015 metais:

- pakeista mokymo programų struktūra – 2015 m. mokymo programų vidutinė trukmė buvo 20 akad. val., jos truko apie 4 dienas, o 2014 m. mokymo programos buvo modulinės ir truko apie 8 akad. val.;
- mokymai apylinkių ir apygardų teismų teisėjams pradėti organizuoti regioniniu principu;
- mokymo programos (jų temos) buvo pritaikytos pagal kiekvieno regiono teismų teisėjų poreikius individualiai, t. y. teisėjai turėjo galimybę patys susidaryti individualias mokymų programas, o ne priimti jau patvirtintas standartines.

2015 m. teisėjai taip pat turėjo galimybę dalyvauti 15-oje NTA ir kitų institucijų organizuotų seminarų.

97 % mokymų dalyviai NTA Mokymo centro paslaugas įvertino **gerai ir labai gerai**. (2014 m. – **98 %**, 2013 m. – **90 %**).

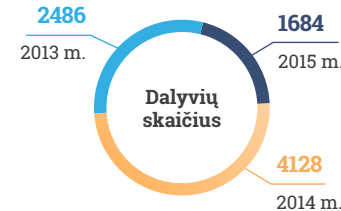
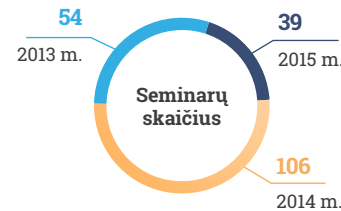
2015 m. 20 % organizuotų seminarų vyko NTA mokymo centre (2014 m. **apie 26 %**.)

Pagrindiniai partneriai organizuojant mokymus teisėjams:

- Teisingumo ministerija;
- Turto vertinimo priežiūros tarnyba;
- Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisija;
- Lietuvos bankas;
- Lietuvos bankų asociacija.

Teisėjų mokymai pagal Teisėjų tarybos patvirtintas mokymo programas

Vigtas Višinskis,

Teisėjų tarybos Mokymo komiteto koordinatorius, Lietuvos apeliacinio teismo teisėjas

“

2016 metai išsiskyrė ženkliai išaugusiu teisėjų mokymų užsienyje skaičiumi. Tai teigiama tendencija – Lietuvos teisėjai siekia žinių aukščiausio lygio mokymo įstaigose ir šias žinias taiko savo kasdiniame darbe.

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismų administravimas

1 PRIEDAS

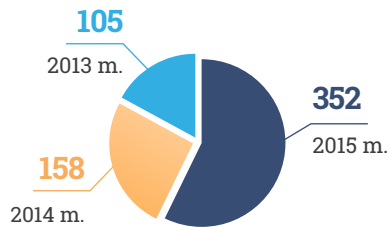
2 PRIEDAS

3 PRIEDAS

4 PRIEDAS

TARPTAUTINIAI MOKYMAI

Per pastaruosius keletą metų Lietuvos teisėjų dalyvavimas tarptautiniuose mokymuose ir stažuotėse Lietuvoje ir užsienyje ženkliai išaugo.

Lietuvos teisėjai kėlė kvalifikaciją tarptautinių institucijų organizuojamuose mokymuose**Dalyvavusių teisėjų skaičius****7 vyko Lietuvoje**

juose dalyvavo
200 teisėjų

76 vyko užsienyje

juose dalyvavo
152 teisėjai

2015 m. tarptautinius mokymus užsienyje organizavo:

- Europos teisminis mokymo tinklas (EJTN);
- Europos teisės akademija (ERA);
- Europos Sąjungos vidaus rinkos derinimo tarnyba (OHIM);
- kitos tarptautinės organizacijos ir ES valstybių nacionalinės mokymo institucijos.

Lietuvoje vykę tarptautiniai mokymai organizuoti bendradarbiaujant su:

- Europos Sąjungos Teisingumo Teismu;
- Amsterdamo universitetu;
- Berlyno laisvuju universitetu;
- Vokietijos teisės akademija;
- EJTN;
- ERA.

Bendradarbiavimas su EJTN**2015 m. pirmą kartą dalyvauta EJTN teismų mainų programoje, kurios metu:**

- 5 Vilniaus apygardos teismo teisėjai lankėsi Gdanskio apygardos teisme; projekto įgyvendinimo metu sustiprinti ryšiai su kaimyninės valstybės teismu;
- pagal programą įgyvendinamuose renginiuose dalyvavo 22 Lietuvos teisėjai. Atsakomojo vizito į Lietuvą atvyko 9 teisėjai iš Vokietijos, Prancūzijos, Italijos, Olandijos ir Rumunijos.

Dvylika Lietuvos teisėjų dalyvavo EJTN KATALOGO+ mokymuose Portugalijoje, Latvijoje, Rumunijoje ir Italijoje. Kartu su jais vyko Nacionalinės teismų administracijos organizuojami nacionaliniai mokymai, kuriuose dalyvavo Lietuvos, Lenkijos, Rumunijos, Vokietijos, Latvijos ir Portugalijos teisėjai.

4 teisėjai iš Vilniaus miesto apylinkės teismo susibūrė į komandą, atstovavusią Lietuvai EJTN kasmet organizuojamame konkurse THEMIS. Lietuvos teisėjų komanda konkurse varžėsi su 9 teisėjų ir prokurorų komandomis Čekijos Respublikoje organizuotame konkurso pusfinalyje tema „Teisėjų etika ir deontologija“.

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

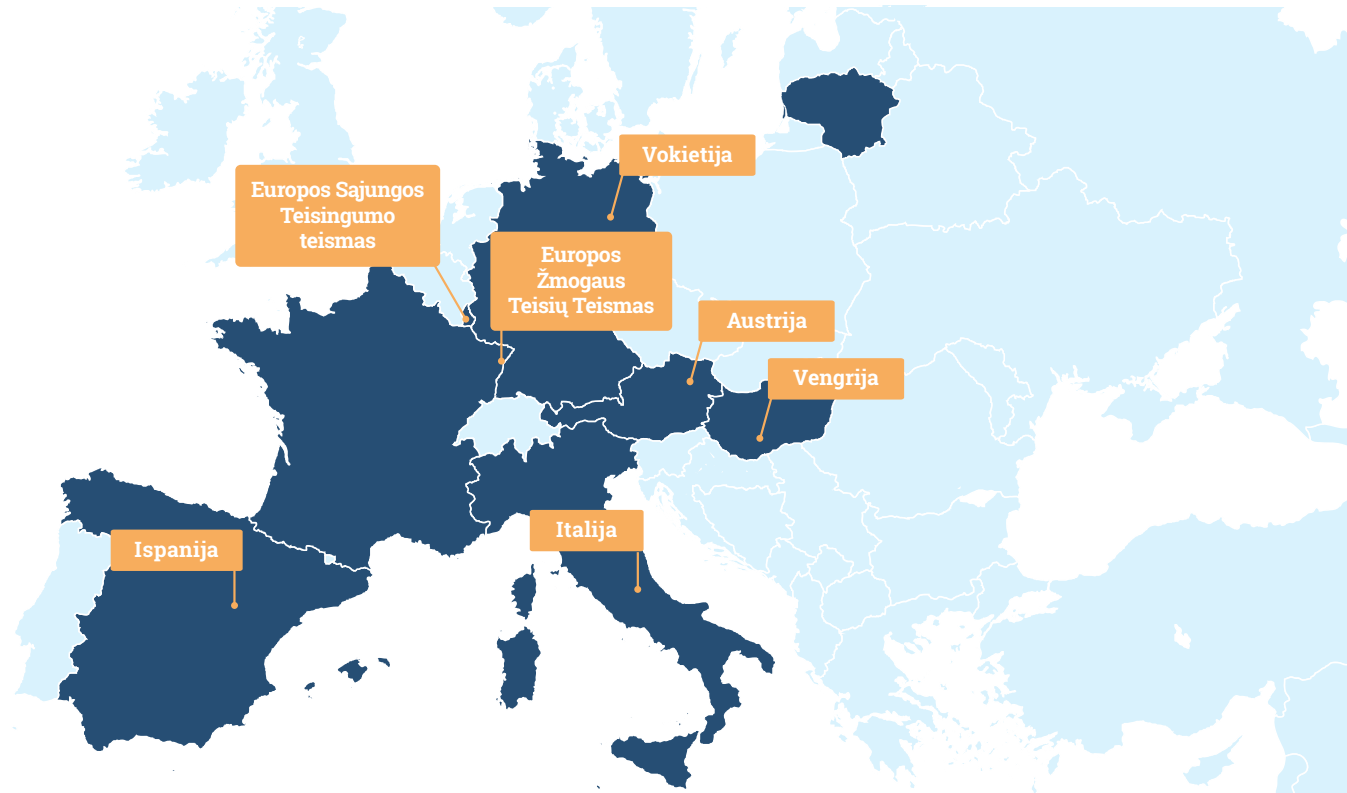
8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismų administravimas

1 PRIEDAS**2 PRIEDAS****3 PRIEDAS****4 PRIEDAS**

Pagal EJTN teismų mainų programą Lietuvos teisėjai stažavosi

1. Teisėjų korpusas
2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos
3. Elektroninės teismų paslaugos
4. Teisminė mediacija
5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus
8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese
9. Kokybė Lietuvos teismuose
10. Teismų administravimas

1 PRIEDAS**2 PRIEDAS****3 PRIEDAS****4 PRIEDAS**

1. Teisėjų korpusas
2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos
3. Elektroninės teismų paslaugos
4. Teisminė mediacija
5. Teismų savivalda ir komisijos
6. Teisėjų mokymai
- 7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus**
8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese
9. Kokybė Lietuvos teismuose
10. Teismų administravimas

1 PRIEDAS

2 PRIEDAS

3 PRIEDAS

4 PRIEDAS

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

2015 m. visuomenės informavimui apie teismų veiklą buvo pasitelkta daug skirtingų informavimo priemonių ir kanalų.

Informacija visuomenę pasiekė:

- per viešą teismų sprendimų paiešką;
- per viešą teismo posėdžių tvarkaraščių paiešką;
- paskelbus aktualią informaciją apie teismų veiklą interneto svetainėje www.teismai.lt;
- teisėjų komentarais apie priimtus sprendimus;
- „Teisėjo komentaro“ rubrikose radijuje ir naujienų portaluose;
- žurnale **TEISMAI.LT**;
- teisinio švietimo renginiuose („Teismas gina žmones“, „Diena su teisėju“ ir kt.);
- per teismų ekspozicijoje vykdomas edukacines programas;
- per išsamiai pateiktą informaciją apie teismus ir teisėjus portale www.atvirasteismas.lt;
- socialinėje erdvėje (**Facebook, YouTube, LinkedIn, Instagram, Flickr, Issuu**);

- virtualioje teismo posėdžių salėje sale.teismai.lt;
- informaciniais filmukais apie teismų darbą, liudytojus ir nukentėjusiuosius teisme, mediaciją ir kt.

Siekiant kokybiško teisėjų ir teismų darbuotojų bendravimo su žiniasklaida, organizuoti mokymai komunikaciniams gebėjimams stiprinti (iš viso apmokyti 132 asmenys). Bendradarbiaujant su Norvegijos teismų administracija išleistas metodinis leidinys „Teismų komunikacijos vadovas“.

Diana Labokaitė,

Kauno apylinkės teismo teisėja,
Teisėjų tarybos Komunikacijos
komiteto narė

“

2015 m. buvo sukurtos visos būtinos priemonės ir įrankiai, kuriais siekta užtikrinti teismų atvirumą visuomenei: informaciniai kanalai, specialus portalas apie teismus ir teisėjus, elektroninės teismų paslaugos, informacinės vizualinės priemonės. Dabar turime naują iššūkį – naudotis visu tuo, kas sukurta, ir dirbti vieningai.

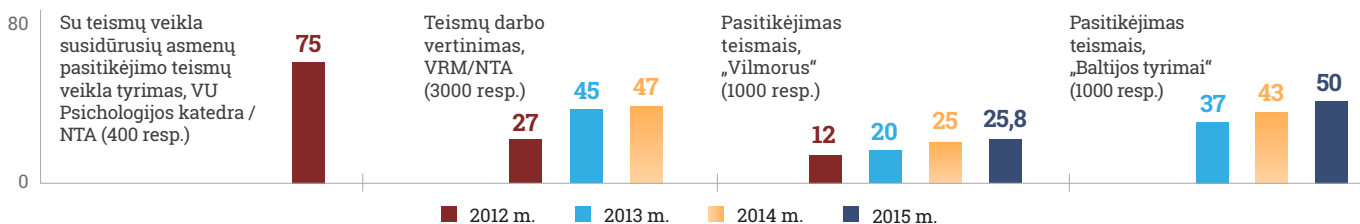
Tinklalo www.teismai.lt lankomumas

Lietuvos teismų „Facebook“ profilyje paskelbta žinučių:

2015 m. **400** 2014 m. **168** 2013 m. **96**

Teismų darbo vertinimas

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismų administravimas

1 Priedas

2 Priedas

3 Priedas

4 Priedas

1. Teisėjų korpusas
2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos
3. Elektroninės teismų paslaugos
4. Teisminė mediacija
5. Teismų savivalda ir komisijos
6. Teisėjų mokymai
7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus
- 8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese**
9. Kokybė Lietuvos teismuose
10. Teismų administravimas

1 PRIEDAS

2 PRIEDAS

3 PRIEDAS

4 PRIEDAS

8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

2015 m. teismuose inicijuotos ir įgyvendintos priemonės, skirtos užtikrinti fiziniam ir psichologiniam teismo proceso dalyvių saugumui – mažinti jų patiriamą stresą, užtikrinti tikslesnių parodymų teikimą ir didinti saugumą Lietuvos teismų pastatuose.

Psichologinis saugumas teismuose

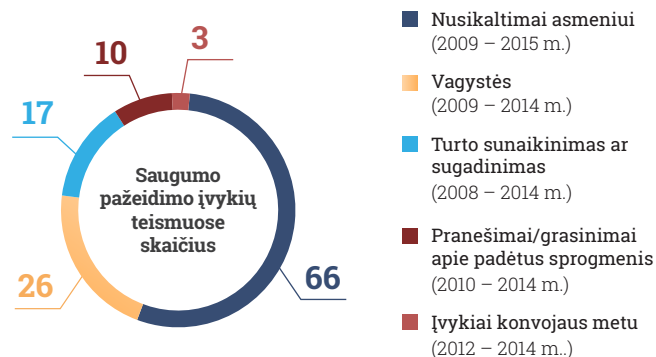
- Sukurta virtuali teismo posėdžių salė (sale.teismai.lt), kurioje imituojamas teismo posėdis ir visuomenė gali susipažinti su teismo proceso dalyviais ir jo eiga.
- Atliktas sociologinis nusikaltimo aukų ir liudytojų specialiųjų poreikių tyrimas, kuriuo remiantis Lietuvos teismams pateiktos rekomendacijos dėl pažeidžiamų grupių poreikių tenkinimo teismo procese.
- Parengta ir kartu su teismo šaukimais išplatinta daugiau nei 200 000 vnt. informacinių lankstinukų apie teismo proceso eigą „Kaip elgtis, jei esi pakviestas liudyti? Liudytojas ir nukentėjusysis teisme“; išleistas specializuotas metodinis leidinys teisėjams ir teismų darbuotojams apie psichologinę paramą liudytojams ir nukentėjusiesiems „Psichologinė parama aukoms ir liudytojams bei jų apsauga teismo procese“.
- 487 teisėjams, teismų darbuotojams ir Nacionalinės teismų administracijos darbuotojams praveisti mokymai, kaip teikti paramą nukentėjusiesiems ir liudytojams teismo proceso metu.
- Siekiant perimti užsienio šalių patirtį teikiant pagalbą nukentėjusiesiems ir liudytojams, suorganizuotos 2 tarptautinės konferencijos Vilniuje, kuriose dalyvavo Norvegijos, Didžiosios Britanijos ir Lenkijos atstovai.

Priemonės ir iniciatyvos fiziniam saugumui užtikrinti

- Išanalizuota saugumo situacija Lietuvos teismuose, atlikta saugumo grėsmių analizė ir parengta Saugumo galimybių studija dėl saugumo principų įgyvendinimo Lietuvos teismuose.
- Išleistas specializuotas metodinis leidinys „Saugumo vadovas“, kuriame pateiktos instrukcijos teismo darbuotojams, kaip elgtis kritinių situacijų metu.
- Pradėtos diegti būtinos saugumo priemonės – 18 teismų aprūpinta rankiniais metalo detekcijos ieškikliais.
- Pradėta rengtis 2016 m. teismus aprūpinti papildomomis saugumo priemonėmis: įrengtos kontrolės sistemomis, vaizdo ste-

bėjimo sistemomis, pavojaus pranešimo sistemomis, specialių atitvarų teismo posėdžių salėse įrengimu.

Saugumo pažeidimo įvykiai teismuose 2008–2015 m.*

* Policijos registruojamų įvykių registro duomenys

Vytautas Kursevicius,

Šiaulių apygardos teismo pirmininkas

Teismas turi eiti žmogaus link, tokiu keliu, kuris niekam nekeltų menkiausių abejonių dėl pasitikėjimo teisingumą vykdančia institucija. Jauki aplinka teisme – tai ne tik modernus interjeras, pažangiausios informacinės technologijos, bet ir čia dirbantys žmonės. Mūsų teisme savo misiją pradėję teismo savanoriai yra jungianti grandis tarp visuomenės ir teismų – tai dar vienas mūsų žingsnis arčiau Lietuvos piliečio, žmogaus, kurį likimas atvedė į teismą. Teismo savanoriai padeda sukurti palankią psichologinę ir dalykinę aplinką atvykusiems proceso dalyviams, jų parama ypač reikalinga nagrinėjant psichologiškai sudėtingas bylas.

Veiklos, įgyvendintos pasinaudojant Norvegijos finansinio mechanizmo programa LT13 „Efektyvumas, kokybė ir skaidrumas Lietuvos teismuose“.

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismų administravimas

1 Priedas

2 Priedas

3 Priedas

4 Priedas

1. Teisėjų korpusas
2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos
3. Elektroninės teismų paslaugos
4. Teisminė mediacija
5. Teismų savivalda ir komisijos
6. Teisėjų mokymai
7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus
8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese
- 9. Kokybė Lietuvos teismuose**
10. Teismų administravimas

1 Priedas

2 Priedas

3 Priedas

4 Priedas

9. Kokybė Lietuvos teismuose

2015 m. teismuose, siekiant teismų veiklos rezultatyvumo ir didesnio visuomenės pasitikėjimo teismais, toliau sėkmingai vystytos kokybės vadybos iniciatyvos. Kaip gerosios praktikos pavyzdys pernai jos buvo pristatytos ir Europos Komisijos išleistame leidinyje „Viešojo administravimo kokybė“.

2015 m. iš viso 18 teismų dirbo laikydamiesi kokybės vadybos iniciatyvų: 8-iuose teismuose veikė įdiegta kokybės vadybos sistema (KVS), atitinkanti standarto ISO 9001:2008 reikalavimus, ir klientų aptarnavimo standartas; 10-yje teismų pernai papildomai buvo įdiegtas Asmenų aptarnavimo teismuose standartas, kurį planuojama plėsti, siekiant užtikrinti kokybišką asmenų aptarnavimą visuose teismuose.

Teismų veiklos kokybės užtikrinimas

2015 m. įgyvendinta daug priemonių, padėjusių gerinti teismų darbo organizavimą ir teismų klientų aptarnavimą:

- KVS įsidiegusiuose teismuose buvo atliktas pakartotinis sertifikavimo auditas (5 teismuose) ir priežiūros auditas (3 teismuose), kurių metu nustatyta, kad KVS priemonės yra veiksmingos ir efektyvios;
- atlikti 8 teismų KVS vidaus kokybės audita;
- suorganizuoti kokybės mokymai už kokybę teismuose atsakingiems teismų atstovams ir kokybės vidaus auditoriams;

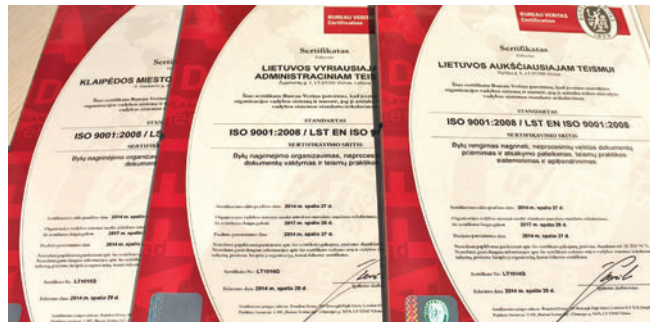

Loreta Braždienė,

Vilniaus miesto apylinkės teismo
pirmininkė

Vilniaus miesto apylinkės teismas – didžiausias Lietuvoje, tad čia apsilankantys žmonės dažnai pasimeta, sutrinka, nerimauja. Dėl to mūsų teismo kolektyvas nuoširdžiai ir aktyviai stengiasi sukurti kiek įmanoma saugesnę ir patogesnę aplinką teismo lankytojams – kokybiškas ir efektyvus į teismą besikreipiančių asmenų aptarnavimas visuomet buvo viena iš prioritetinių teismo veiklų. Džiaugiamės, kad įdiegus klientų aptarnavimo standartą pagerėjo teismo lankytojų atsiliepimai apie aptarnavimą bei darbuotojų bendravimą ne tik tiesiogiai teisme, bet ir telefonu. Tai puiki priemonė ir toliau gerinti klientų aptarnavimo kokybę ir siekti naujų tikslų.

- 1360 teismų darbuotojams pravesti paslaugų kokybės gerinimo ir Asmenų aptarnavimo teismuose standarto diegimo mokymai;
- 1000 vnt. tiražu išleistas leidinys teismams „Klientų aptarnavimo teismuose standartas“;
- 10-yje teismų atliktas Slapto kliento tyrimas, kuris parodė, kad kokybės lygis teismuose gerėja.

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

9. **Kokybė Lietuvos teismuose**

10. Teismų administravimas

1 Priedas

2 Priedas

3 Priedas

4 Priedas

1. Teisėjų korpusas
2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos
3. Elektroninės teismų paslaugos
4. Teisminė mediacija
5. Teismų savivalda ir komisijos
6. Teisėjų mokymai
7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus
8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese
9. Kokybė Lietuvos teismuose
- 10. Teismų administravimas**

1 PRIEDAS

2 PRIEDAS

3 PRIEDAS

4 PRIEDAS

2015 m. 62 Lietuvos teismus (daugiau kaip 3,5 tūks. darbuotojų) ir 7 teismų savivaldos institucijas aptarnavo Nacionalinės teismų administracijos komanda – teisininkai, auditoriai, finansininkai, komunikacijos, informacinių technologijų ir kitų sričių specialistai (iš viso 81 darbuotojas). Visi jie rūpinosi teismų savivaldos institucijų, komisijų ir teismų poreikiais, siekė užtikrinti kuo geresnes kokybiško darbo sąlygas, atstovavo teismų interesams, bendradarbiavo su kitomis institucijomis, žiniasklaida ir kitais visuomenės atstovais teismų veiklos klausimais.

Teismų veiklos gerinimas

- **2 teismai** perkelti į naujas patalpas
- **3 iniciatyvos** dėl naujų Europos sąjungos lėšomis remiamų projektų, skirtų teismų veiklos efektyvumui didinti
- **5,5 balai iš 7** – pasitikėjimas NTA
- **5 atnaujinimai** / integracijos LITEKO (ATPR ir IBPS integracija, mediacija, euro įvedimas, bylų skirstymo protokolų viešinimas)
- **14** teismų sistemos **vidaus auditų**
- **17** įgyvendinamų **tarptautinių ir nacionalinių projektų**
- **18** teismų aprūpinta posėdžių **garso įranga**
- **19** teismų pastatų **remontų**
- **62** teismų **aprūpinimas** (mantijomis, popieriumi ir kt.)
- **106** teismų pastatų **draudimas**
- **151 rekomendacija** teismams dėl veiklos
- **155 išvados** dėl teisės aktų projektų, susijusių su teismų veikla
- **451 viešasis pirkimas**
- **1142 kompiuteriai** teismams

Teismų savivaldos institucijų aptarnavimas

- **Parengta medžiaga 90–iai** teismų savivaldos institucijų ir komisijų posėdžių
- **Parengti 494** teismų savivaldos institucijų ir komisijų **sprendimai, išvados ir nutarimų projektai**

Reda Molienė,
Nacionalinės teismų administracijos
direktorė

“

2015-ieji mums buvo kupini iššūkių ir siekių užtikrinti geresnes teismų darbo sąlygas ir kokybiškesnes paslaugas į teismus besikreipiantiems žmonėms. Vieningai kompetentingų NTA specialistų komandai pavyko susidoroti su nelengvomis užduotimis ir atlikti darbus, kurių rezultatai lėmė geresnius teismų atsiliepimus apie NTA. Tai didžiausias įvertinimas, skatinantis ir toliau efektyviai dirbti teismų labui.

Informacijos valdymas

- Išleisti **5 metodiniai leidiniai** teismams
- Suorganizuotos **6 tarptautinės konferencijos** su daugiau kaip **600 dalyvių**
- **20** teisinio švietimo **renginių**
- Apie **200 pranešimų žiniasklaidai**
- **4600 mokymų dalyvių** organizuotuose paskaitose ir seminaruose
- **700 000 lankytojų** svetainėje **www.teismai.lt**

2016 m. prioritetai:

- ☑ Pasirengimas teismų reformai
- ☑ Teismų informacinės sistemos LITEKO modernizavimas
- ☑ Kokybiško teismų sprendimų aiškinimo visuomenei priemonių įgyvendinimas
- ☑ Fizinio ir psichologinio saugumo teismuose didinimas
- ☑ Visuotinio teisėjų susirinkimo organizavimas

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

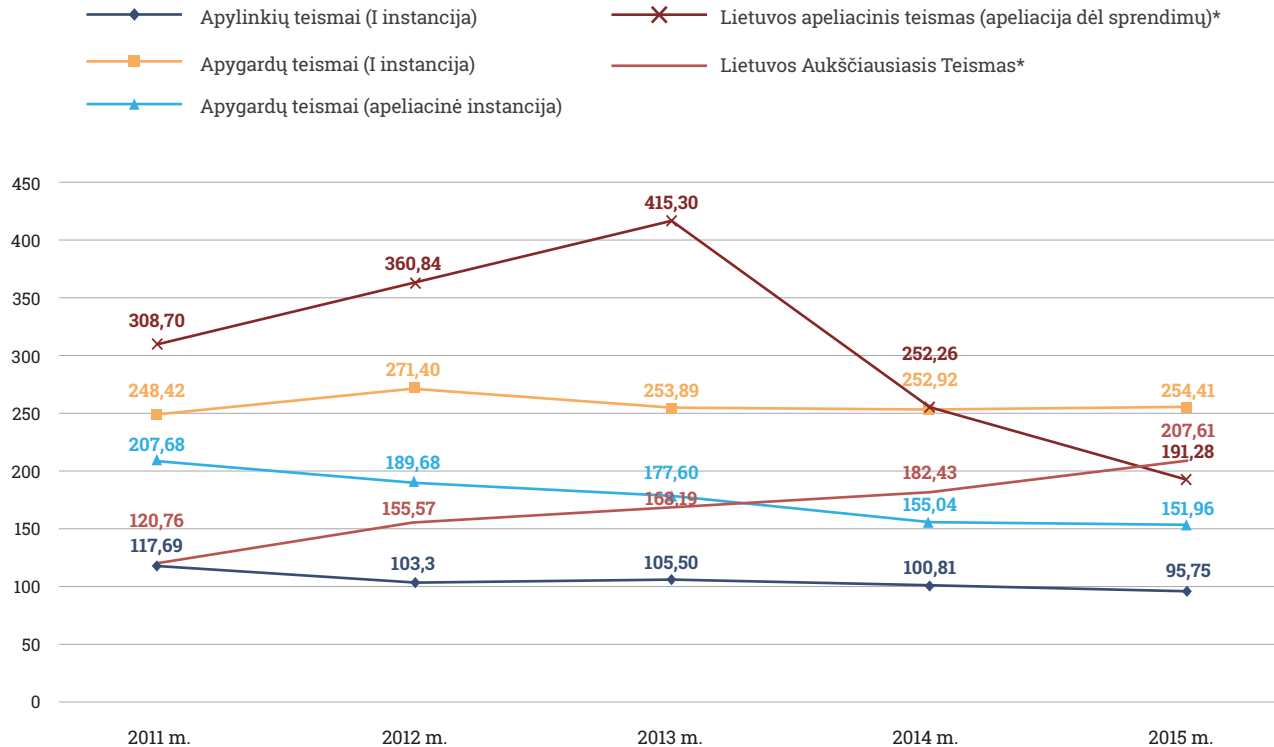
8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismų administravimas**1 PRIEDAS****2 PRIEDAS****3 PRIEDAS****4 PRIEDAS**

Bylų nagrinėjimo greitis

1. Civilinių bylų nagrinėjimo greitis (dienomis)

* Šioje ataskaitoje NTA pateikiami duomenys apie bylų nagrinėjimo greitį Lietuvos apeliaciniame teisme ir Lietuvos Aukščiausiajame Teisme dėl skirtingos skaičiavimo metodikos gali skirtis nuo pačių teismų skelbiamos statistikos.

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas skaičiuodamas bylų nagrinėjimo greitį vertina laiką nuo kasacinio skundo gavimo iki bylos išnagrinėjimo. NTA bylų nagrinėjimo greitį skaičiuoja vertindama laiką nuo bylos gavimo iki bylos išnagrinėjimo. Skaičiuodamas civilinių bylų nagrinėjimo greitį, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas nevertina išnagrinėtų bylų, kurios tam tikrą laiką tarpą buvo sustabdytos kreipiantis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą dėl prejudicinio sprendimo, tai pažymint LITEKO.

Lietuvos apeliacinis teismas baudžiamųjų bylų nagrinėjimo trukmę skaičiuoja vertindamas baudžiamąsias bylas ne tik pagal apeliacinius skundus dėl nuosprendžių ir nutarčių, bet ir baudžiamąsias bylas, kuriose buvo priimtos nutartys dėl baudžiamosios bylos nutraukimo, bei baudžiamąsias bylas, kurios buvo sujungtos. NTA, atlikdama statistinius baudžiamųjų bylų trukmės Lietuvos apeliaciniame teisme skaičiavimus, pastarųjų dviejų rūšių bylų neįtraukė. Ir Lietuvos apeliacinis teismas, ir NTA baudžiamųjų bylų nagrinėjimo trukmę skaičiuoja vertindami laiką nuo bylos gavimo teisme dienos iki galutinio procesinio sprendimo byloje priėmimo dienos.

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismų administravimas

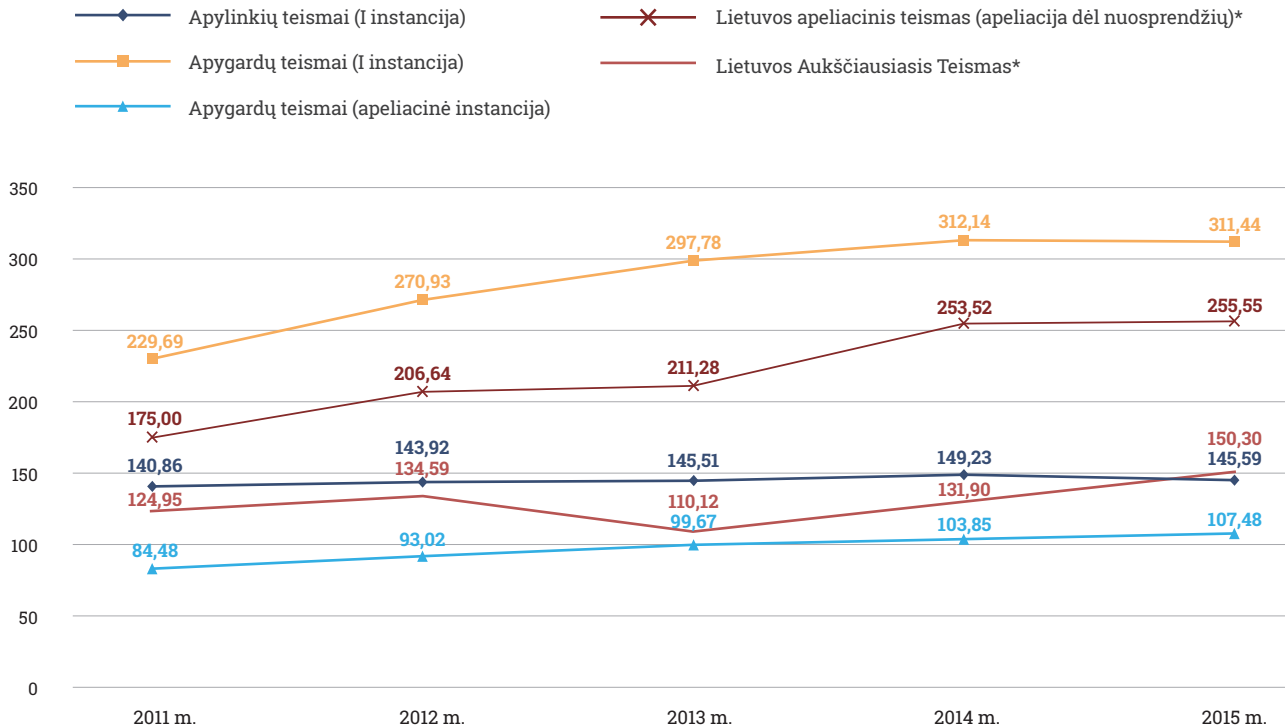
1 PRIEDAS

2 PRIEDAS

3 PRIEDAS

4 PRIEDAS

2. Baudžiamųjų bylų nagrinėjimo greitis (dienomis)

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismų administravimas

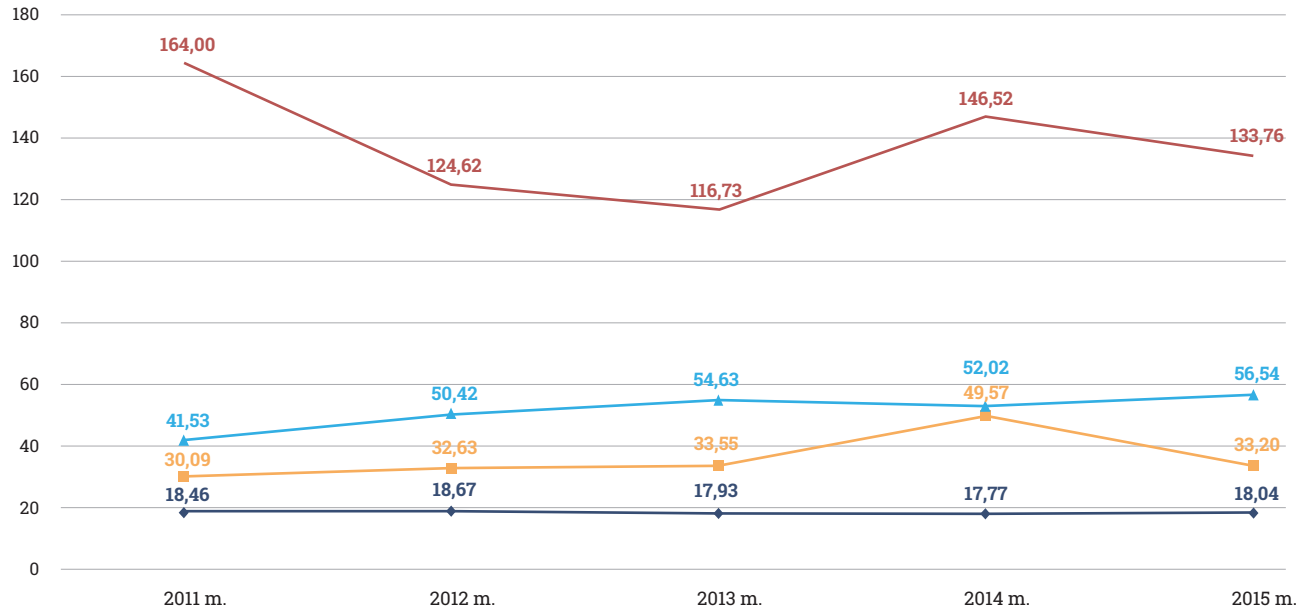
1 Priedas

2 Priedas

3 Priedas

4 Priedas

3. Administracinių teisės pažeidimų bylų nagrinėjimo greitis (dienomis)

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismų administravimas

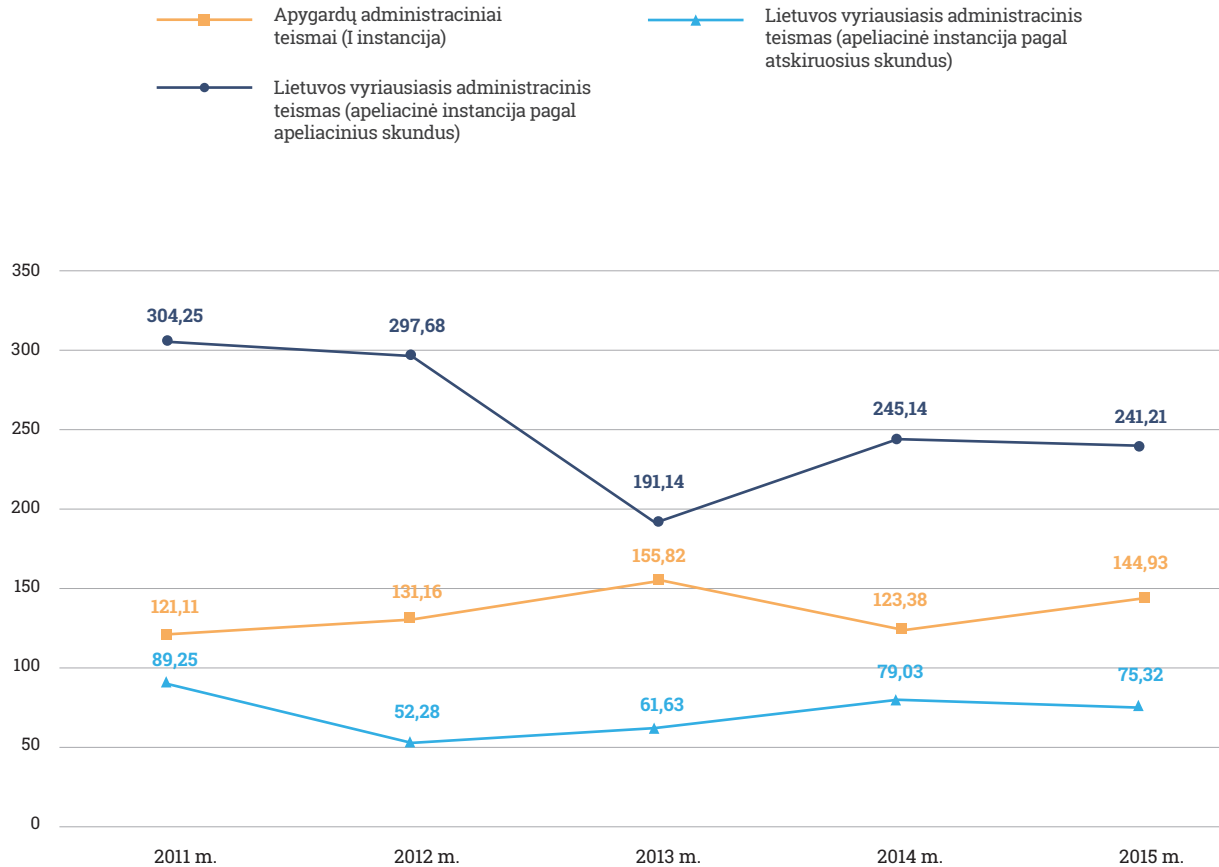
1 Priedas

2 Priedas

3 Priedas

4 Priedas

4. Administracinių bylų nagrinėjimo greitis (dienomis)

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

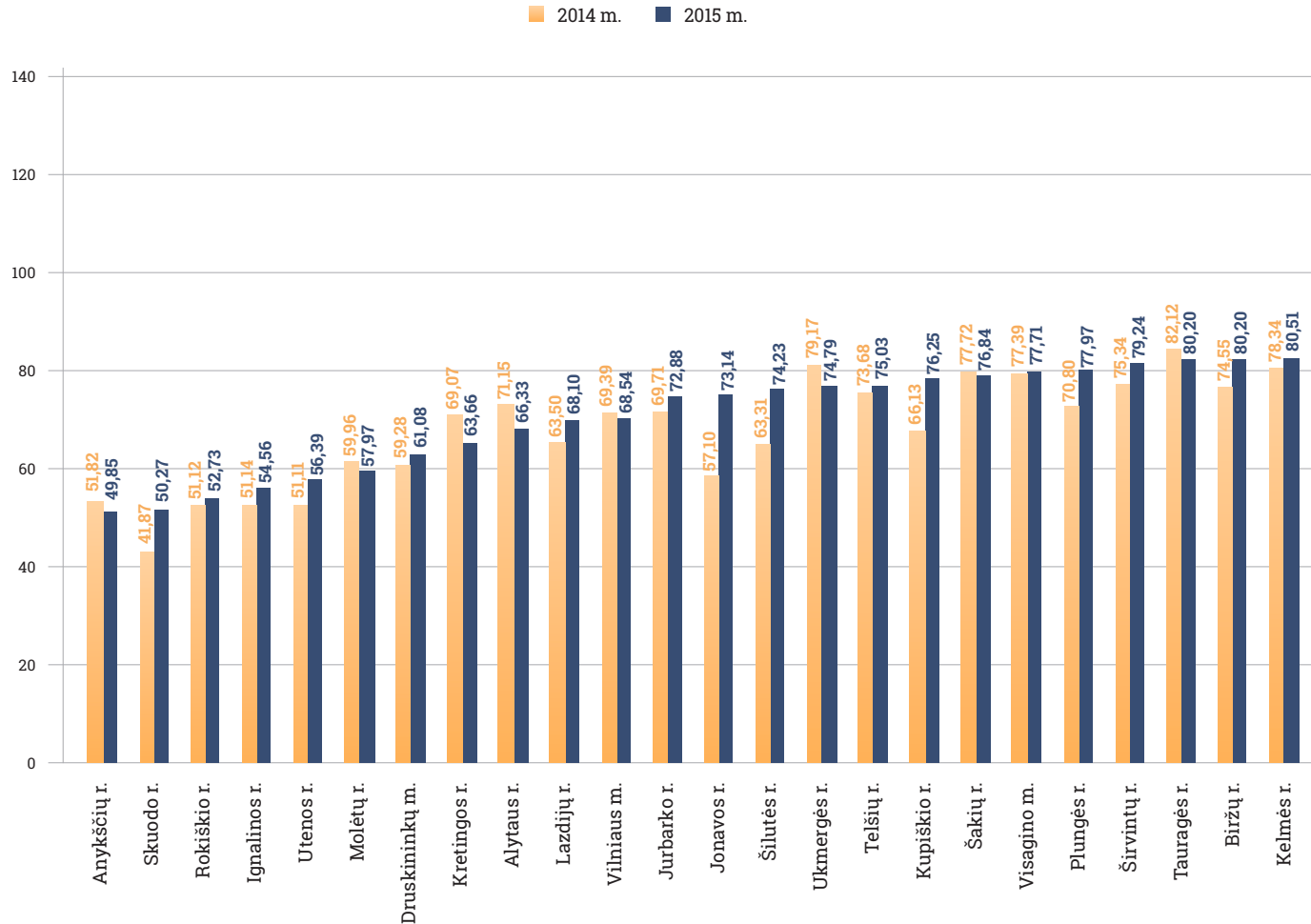
9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismų administravimas

1 PRIEDAS**2 PRIEDAS****3 PRIEDAS****4 PRIEDAS**

Teisėjų darbo krūvis

1. Darbo krūvio skirtumai apylinkių teismuose 2014–2015 m. (etaloninės bylos)

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismų administravimas

1 PRIEDAS

2 PRIEDAS

3 PRIEDAS

4 PRIEDAS

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

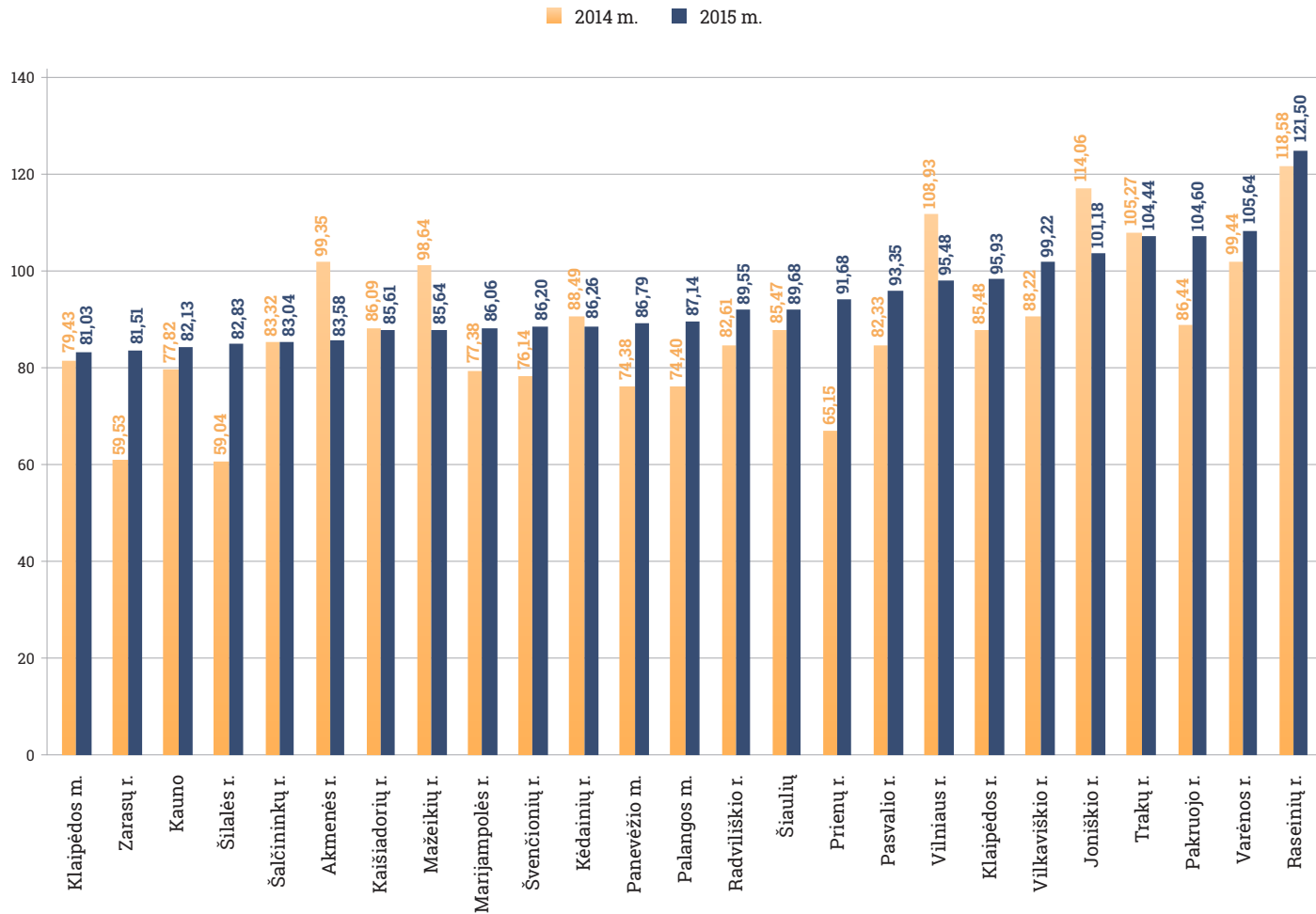
7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismų administravimas

1. Darbo krūvio skirtumai apylinkių teismuose 2014–2015 m. (etaloninės bylos)

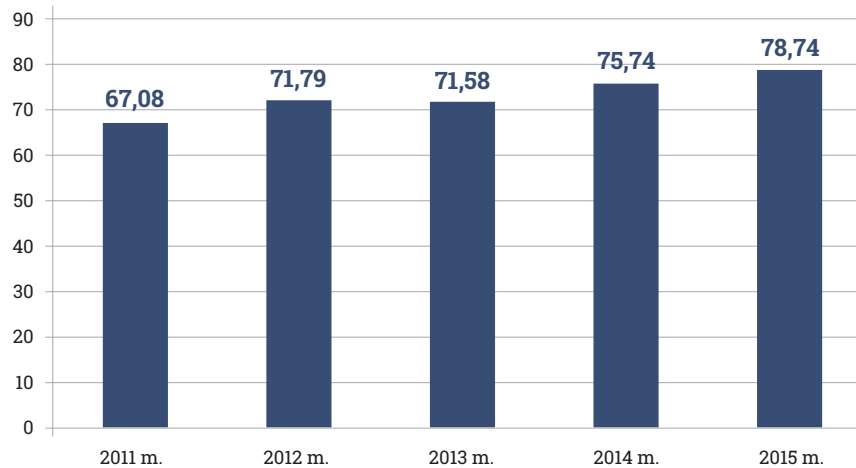
1 Priedas

2 Priedas

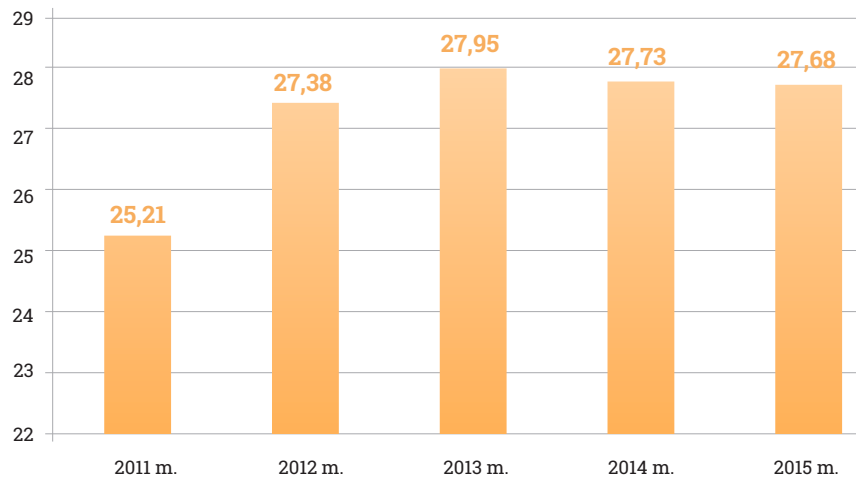
3 Priedas

4 Priedas

2. Darbo krūvis apylinkių teismuose 2011–2015 m. (etaloninės bylos)

3. Darbo krūvis apygardų teismuose I ir apeliacine instancija 2011–2015 m.

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

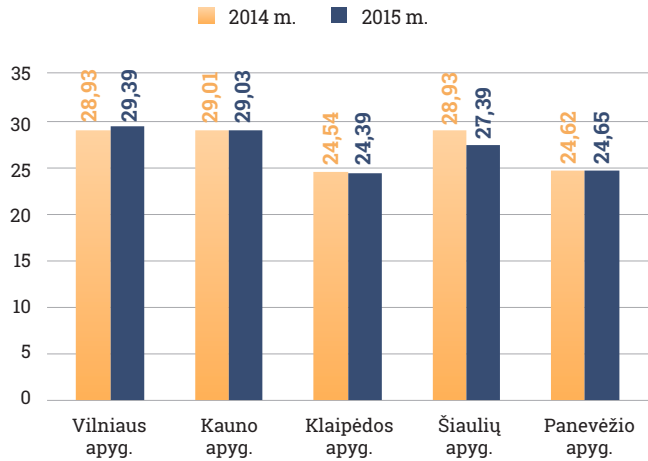
8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

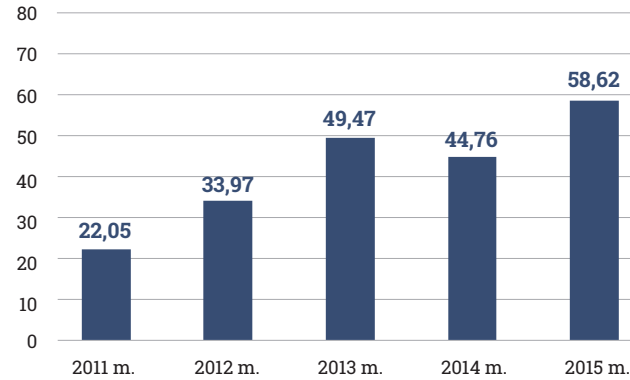
10. Teismų administravimas

1 PRIEDAS**2 PRIEDAS****3 PRIEDAS****4 PRIEDAS**

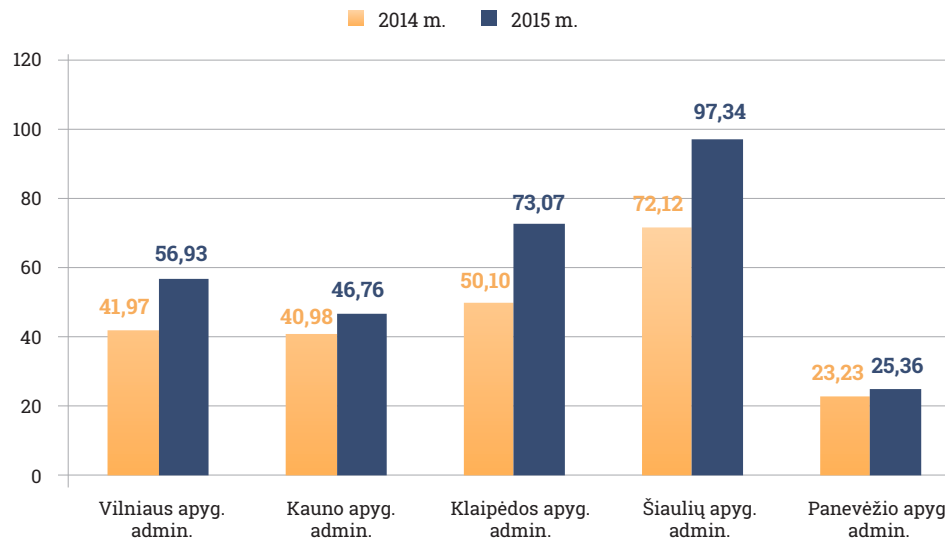
4. Darbo krūvio skirtumai apygardų teismuose I ir apeliacinė instancija 2014–2015 m.

5. Darbo krūvis apygardų administraciniuose teismuose 2011–2014 m.

6. Darbo krūvio skirtumai apygardų administraciniuose teismuose 2014–2015 m.

1. Teisėjų korpusas
2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos
3. Elektroninės teismų paslaugos
4. Teisminė mediacija
5. Teismų savivalda ir komisijos
6. Teisėjų mokymai
7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus
8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese
9. Kokybė Lietuvos teismuose
10. Teismų administravimas

1 Priedas

2 Priedas

3 Priedas

4 Priedas

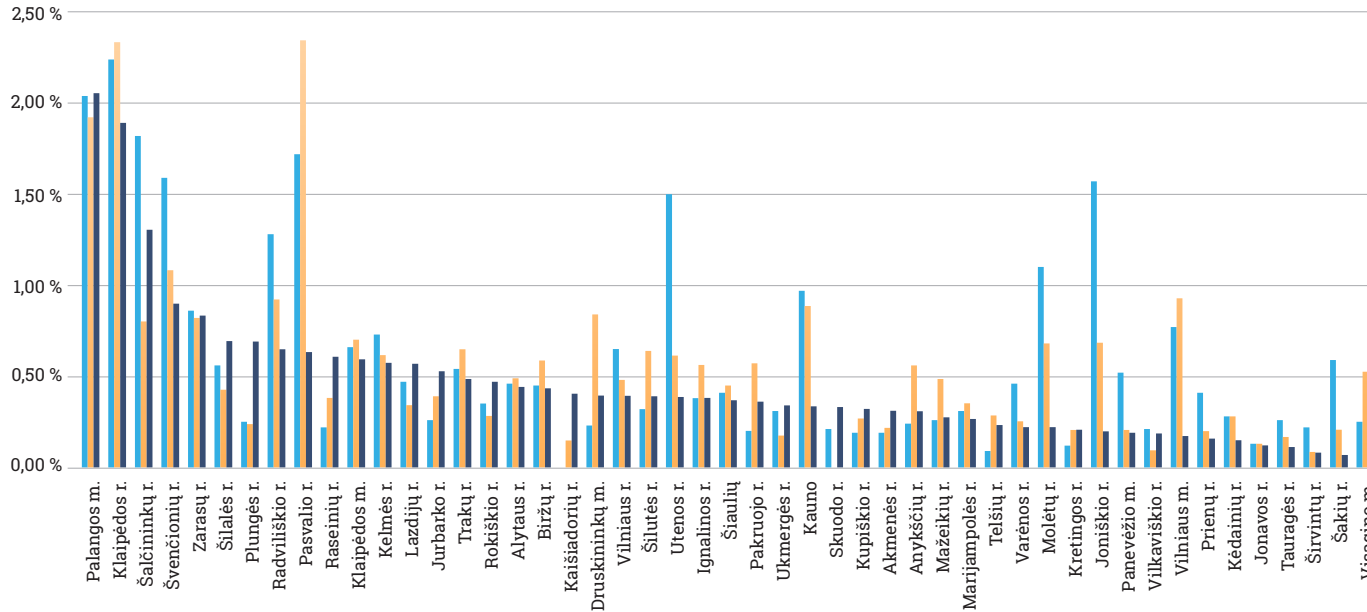
3.

PRIEDAS

Bylų, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus, lyginamieji grafikai

1. Civilinių bylų apylinkių teismuose, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus, skaičiaus lyginamasis grafikas (santykis su išnagrinėtomis bylomis)

■ 2013 m. ■ 2014 m. ■ 2015 m.

1. Teisėjų korpusas
2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos
3. Elektroninės teismų paslaugos
4. Teisminė mediacija
5. Teismų savivalda ir komisijos
6. Teisėjų mokymai
7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus
8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese
9. Kokybė Lietuvos teismuose
10. Teismų administravimas

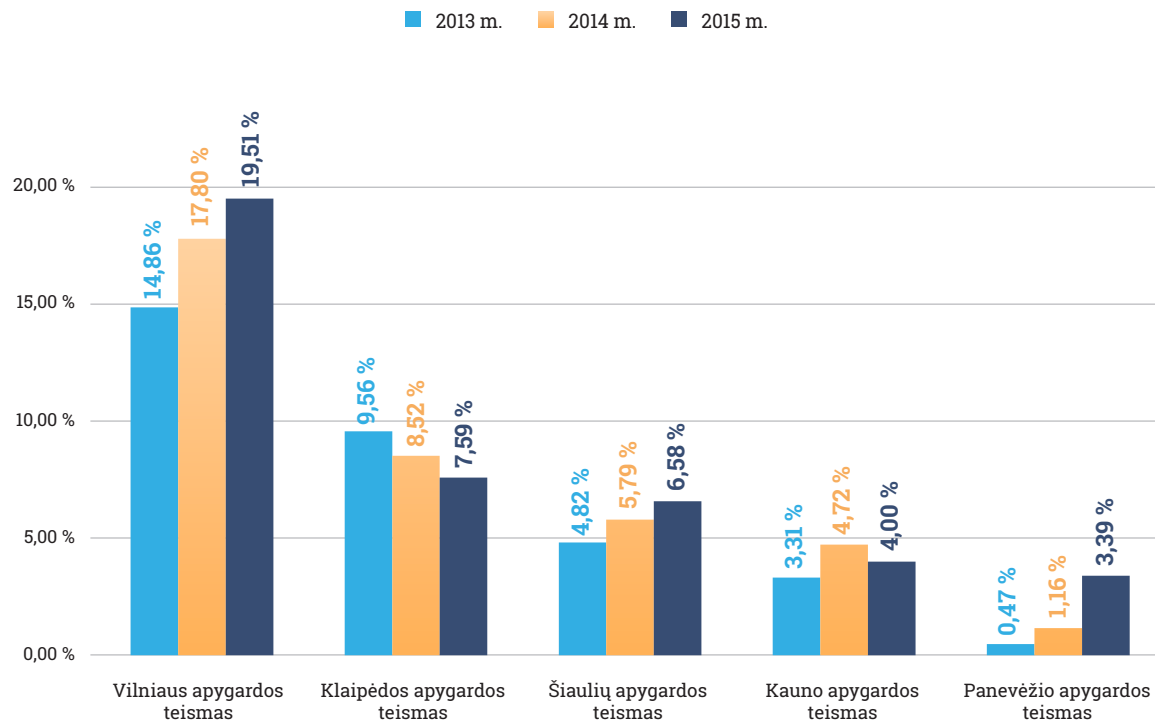
1 PRIEDAS

2 PRIEDAS

3 PRIEDAS

4 PRIEDAS

2. Civilinių bylų apygardų teismuose (I instancija), kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus, skaičiaus lyginamasis grafikas (santykis su išnagrinėtomis bylomis)

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

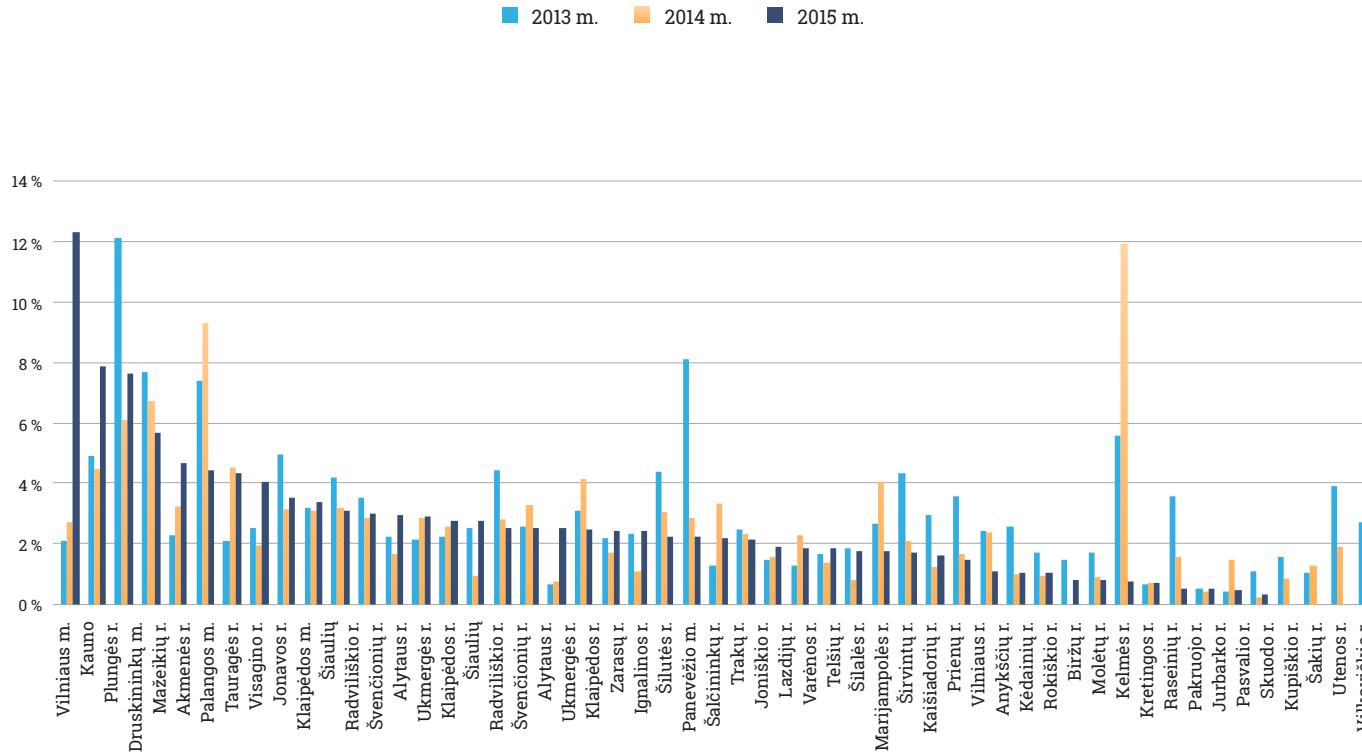
8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismų administravimas

1 PRIEDAS**2 PRIEDAS****3 PRIEDAS****4 PRIEDAS**

3. Baudžiamųjų bylų apylinkių teismuose, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus, lyginamasis grafikas (santykis su išnagrinėtomis bylomis)

1. Teisėjų korpusas
2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos
3. Elektroninės teismų paslaugos
4. Teisminė mediacija
5. Teismų savivalda ir komisijos
6. Teisėjų mokymai
7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus
8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese
9. Kokybė Lietuvos teismuose
10. Teismų administravimas

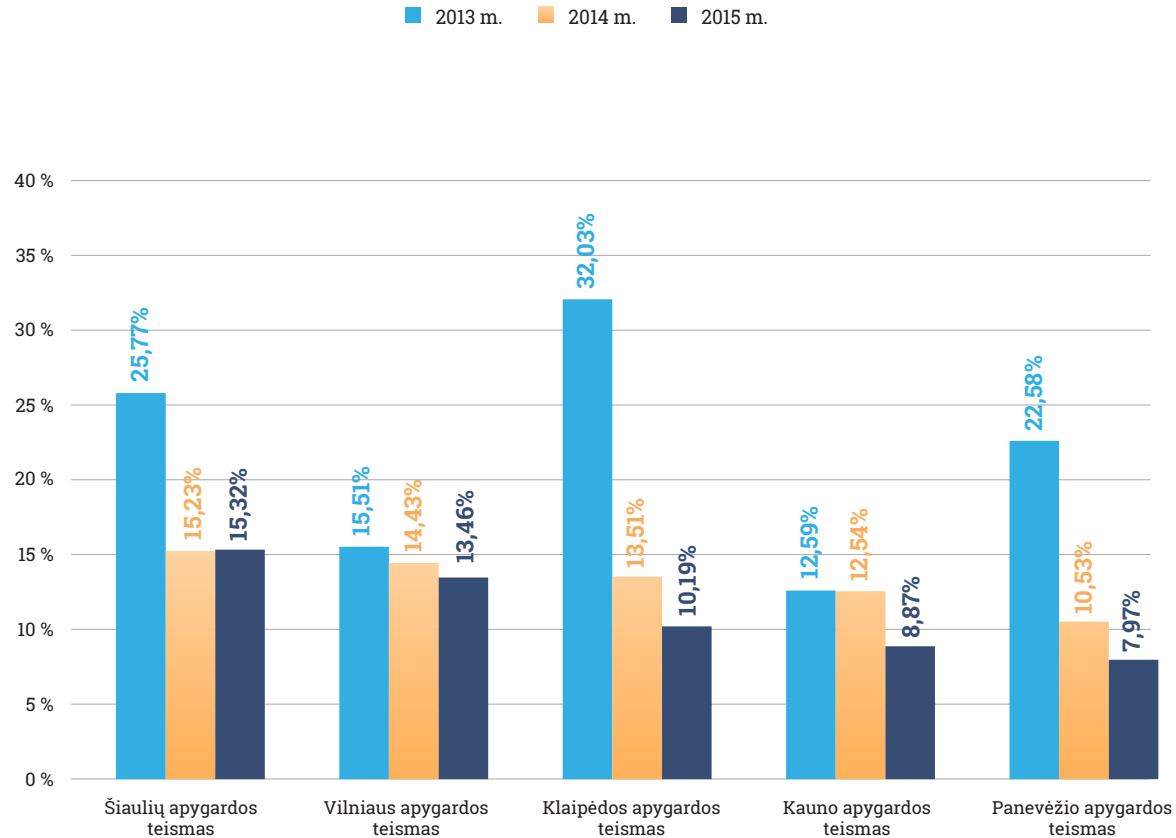
1 Priedas

2 Priedas

3 Priedas

4 Priedas

4. Baudžiamųjų bylų apygardų teismuose (I instancija), kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip metus, lyginamasis grafikas (santykis su išnagrinėtomis bylomis)

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismų administravimas

1 Priedas

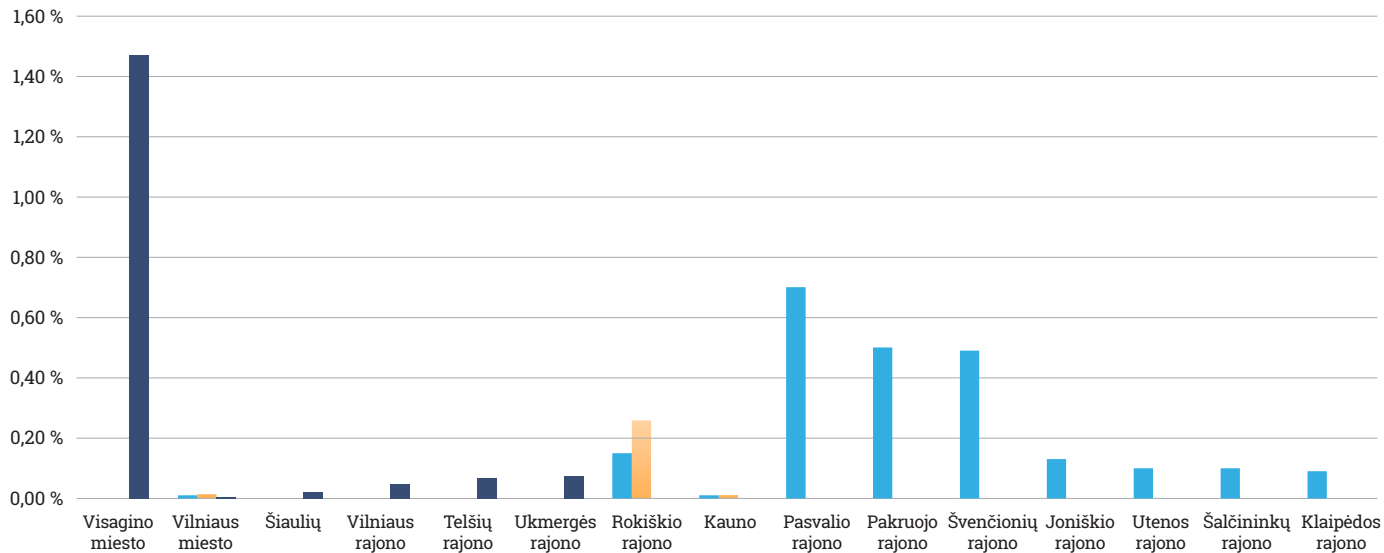
2 Priedas

3 Priedas

4 Priedas

5. Administracinių teisės pažeidimų bylų apylinkių teismuose, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus, lyginamasis grafikas (santykis su išnagrinėtomis bylomis)

■ 2013 m. ■ 2014 m. ■ 2015 m.

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismų administravimas

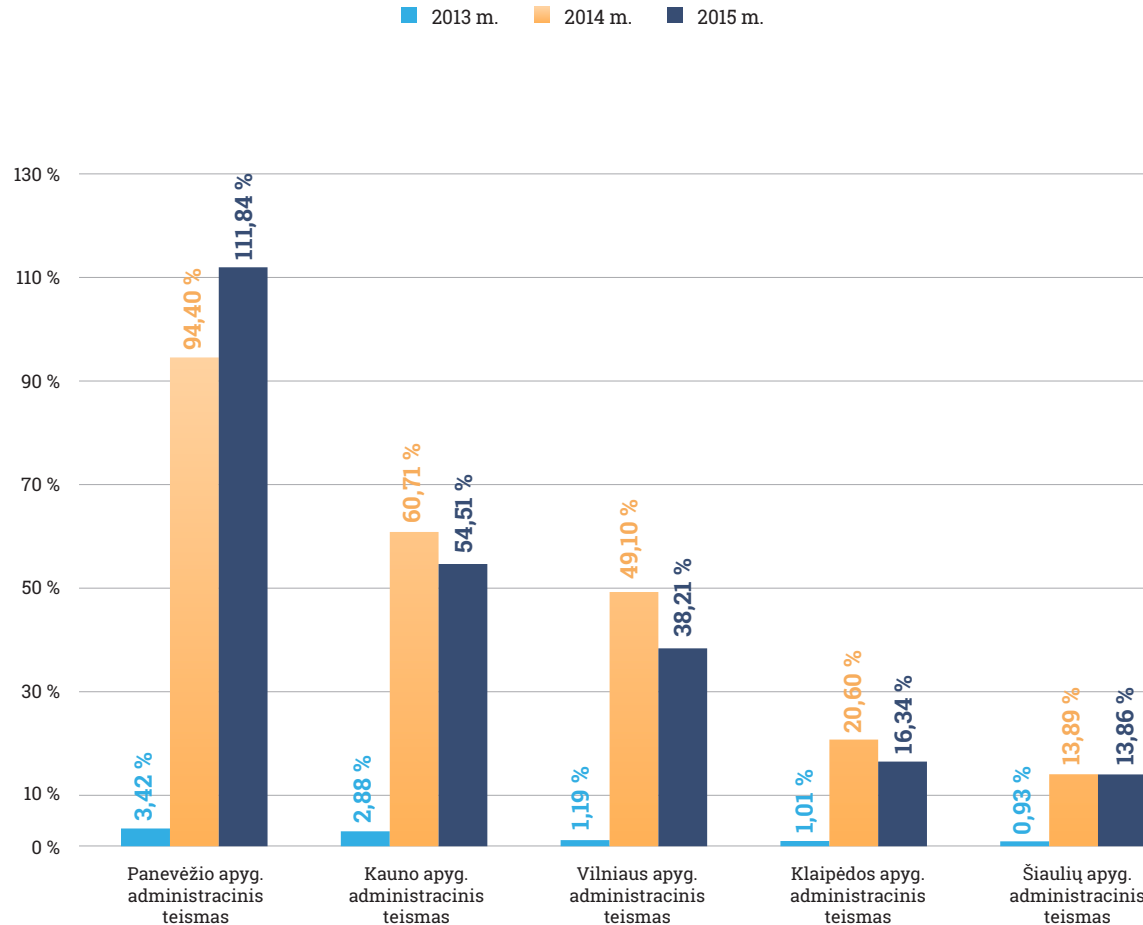
1 Priedas

2 Priedas

3 Priedas

4 Priedas

6. Administracinių bylų, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip vienerius metus, skaičiaus lyginamasis grafikas (santykis su išnagrinėtomis bylomis)

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismų administravimas

1 Priedas

2 Priedas

3 Priedas

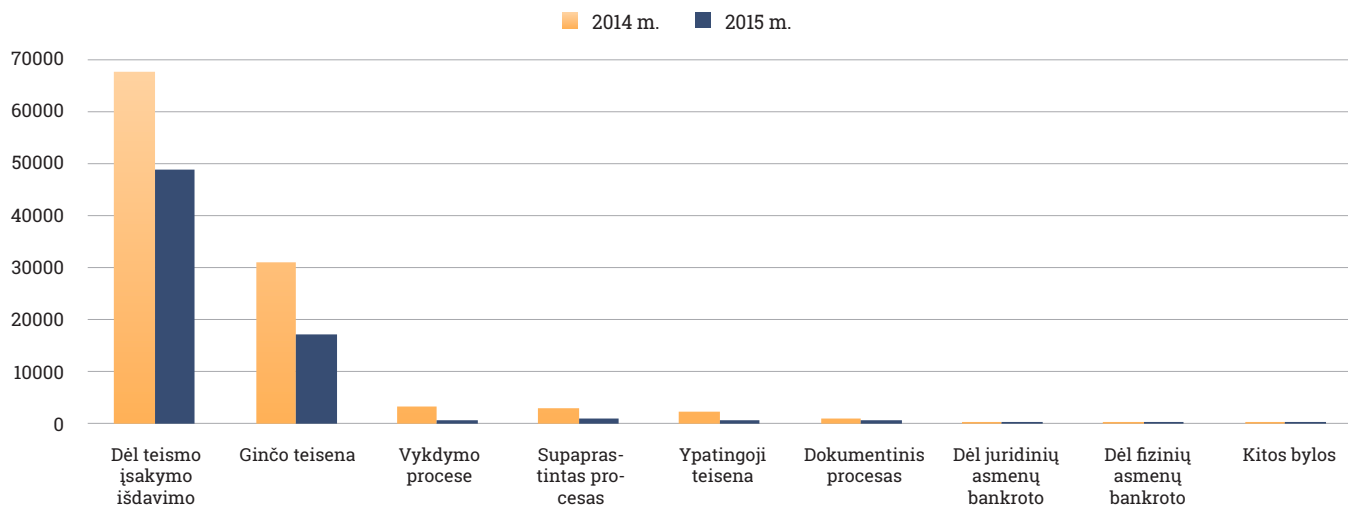
4 Priedas

4.

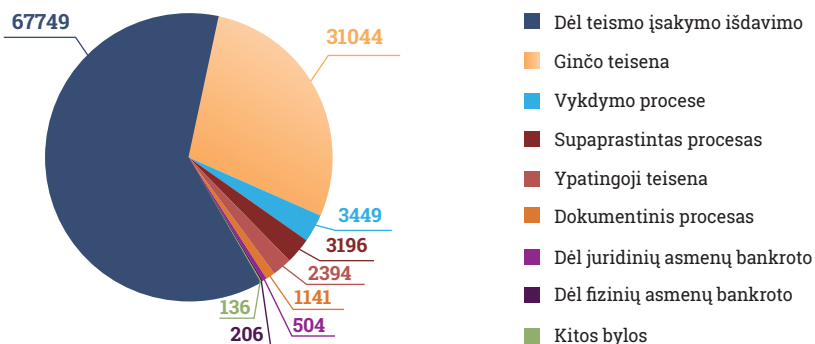
PRIEDAS

Elektroninės bylos

1. I instancijos teismuose išnagrinėtos elektroninės civilinės bylos 2014–2015 m.

2. I instancijos teismų 2015 m. išnagrinėtų elektroninių civilinių bylų pasiskirstymas

1. Teisėjų korpusas
2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos
3. Elektroninės teismų paslaugos
4. Teisminė mediacija
5. Teismų savivalda ir komisijos
6. Teisėjų mokymai
7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus
8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese
9. Kokybė Lietuvos teismuose
10. Teismų administravimas

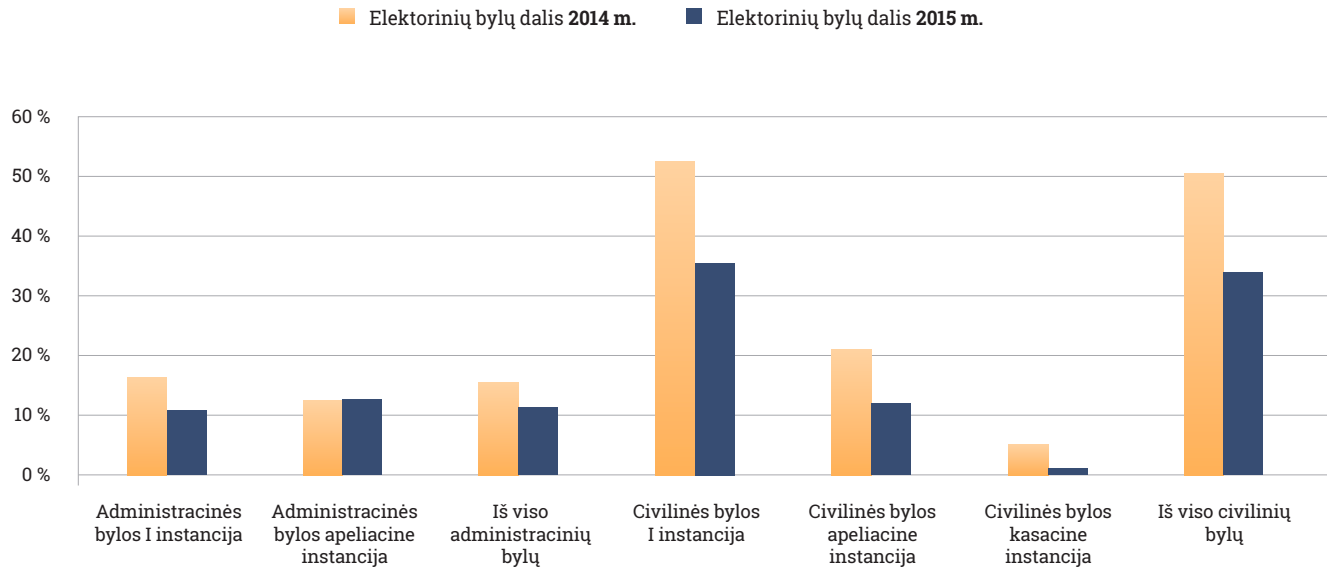
1 Priedas

2 Priedas

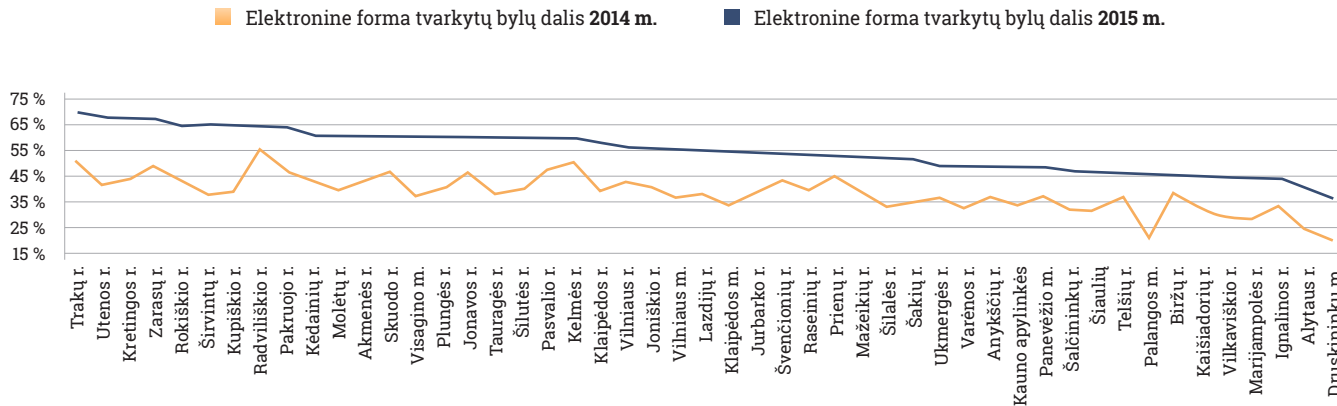
3 Priedas

4 Priedas

3. Elektroninių bylų dinamika 2014–2015 m.

4. Apylinkių teismuose I instancija išnagrinėtų elektroninių civilinių bylų dalis 2014–2015 m.

1. Teisėjų korpusas
2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos
3. Elektroninės teismų paslaugos
4. Teisminė mediacija
5. Teismų savivalda ir komisijos
6. Teisėjų mokymai
7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus
8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese
9. Kokybė Lietuvos teismuose
10. Teismų administravimas

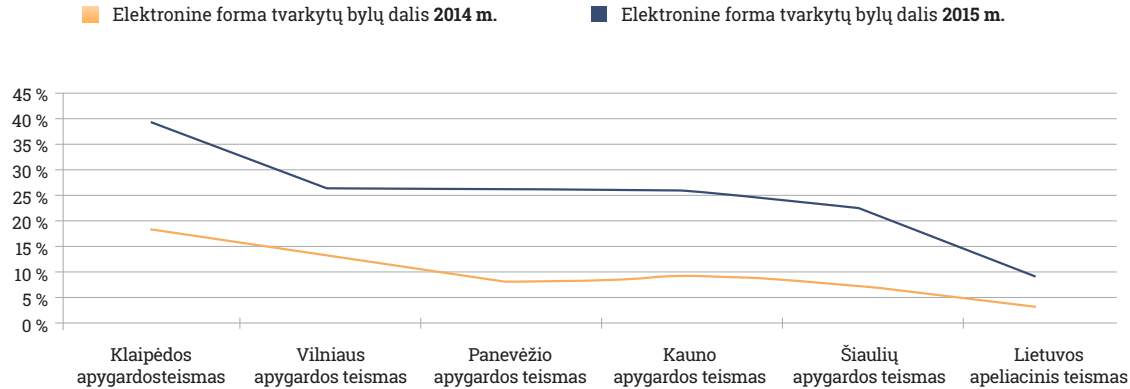
1 Priedas

2 Priedas

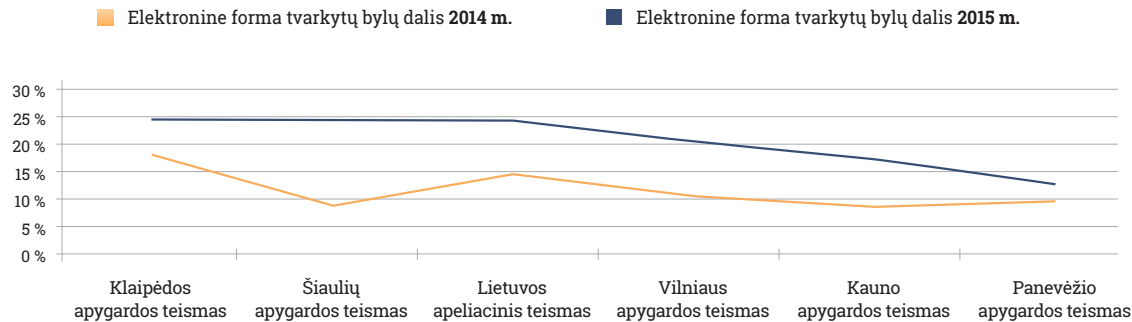
3 Priedas

4 Priedas

5. I instancija ne apylinkių teismuose išnagrinėtų elektroninių civilinių bylų dalis 2014–2015 m.

6. Apeliacine instancija išnagrinėtų elektroninių civilinių bylų dalis 2014–2015 m.

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismų administravimas

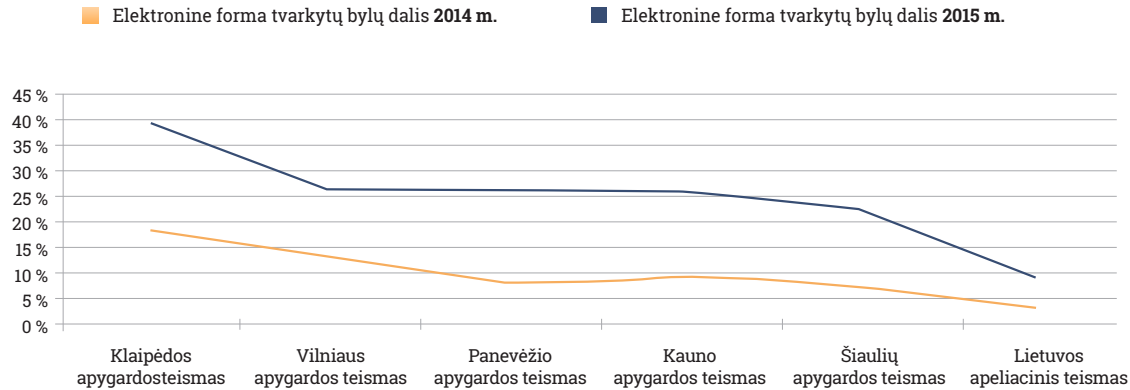
1 Priedas

2 Priedas

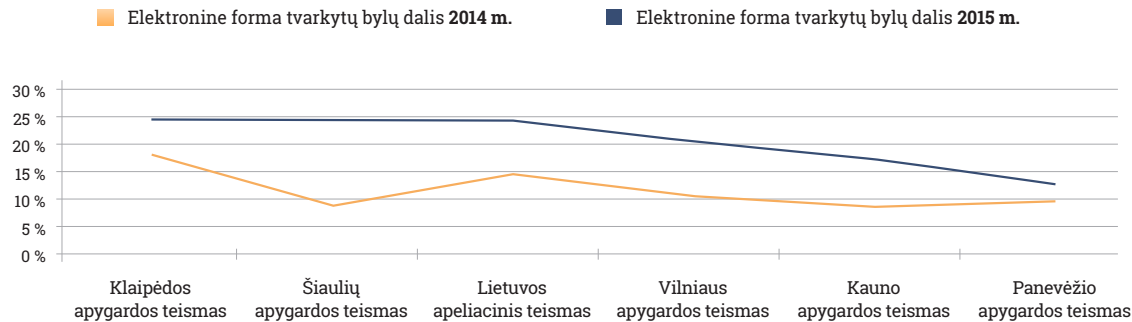
3 Priedas

4 Priedas

5. I instancija ne apylinkių teismuose išnagrinėtų elektroninių civilinių bylų dalis 2014–2015 m.

6. Apeliacine instancija išnagrinėtų elektroninių civilinių bylų dalis 2014–2015 m.

1. Teisėjų korpusas

2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos

3. Elektroninės teismų paslaugos

4. Teisminė mediacija

5. Teismų savivalda ir komisijos

6. Teisėjų mokymai

7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus

8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese

9. Kokybė Lietuvos teismuose

10. Teismų administravimas

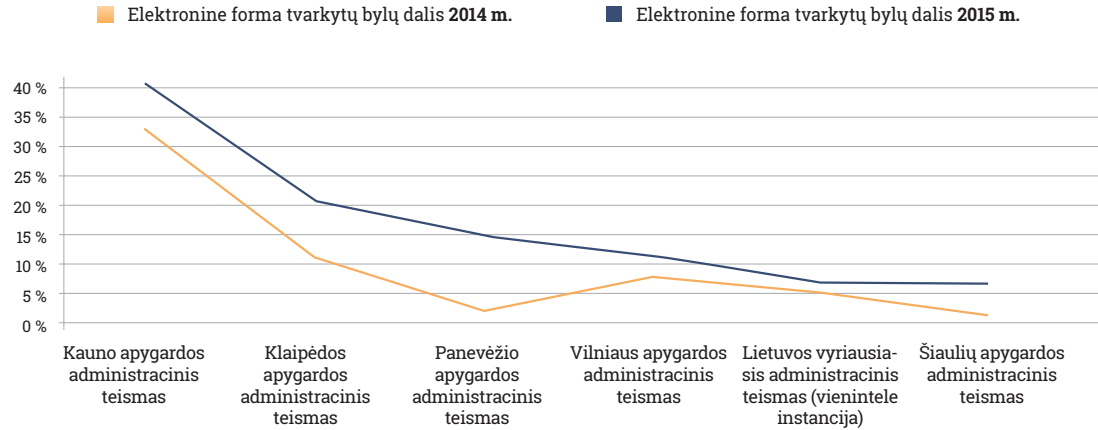
1 Priedas

2 Priedas

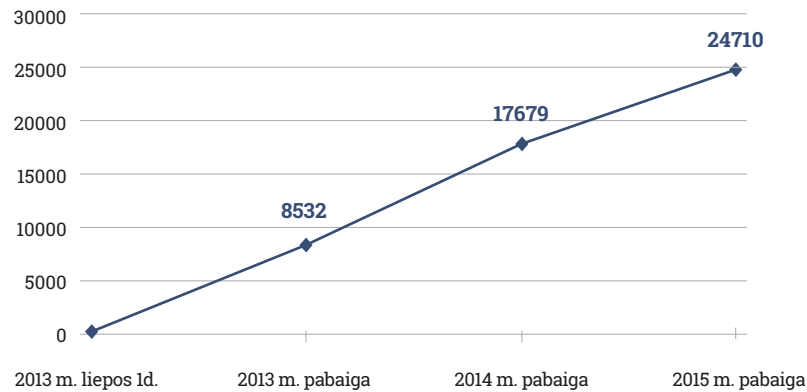
3 Priedas

4 Priedas

7. I instancija išnagrinėtų elektroninių administracinių bylų dalis 2014–2015 m.

8. e.teismas.lt vartotojų dinamika

1. Teisėjų korpusas
2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos
3. Elektroninės teismų paslaugos
4. Teisminė mediacija
5. Teismų savivalda ir komisijos
6. Teisėjų mokymai
7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus
8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese
9. Kokybė Lietuvos teismuose
10. Teismų administravimas

1 Priedas

2 Priedas

3 Priedas

4 Priedas

1. Teisėjų korpusas
2. Bylų nagrinėjimo teismuose tendencijos
3. Elektroninės teismų paslaugos
4. Teisminė mediacija
- 5. Teismų savivalda ir komisijos**
6. Teisėjų mokymai
7. Visuomenės informavimas: teismai arčiau žmogaus
8. Pagalba liudytojams ir nusikaltimų aukoms teismo procese
9. Kokybė Lietuvos teismuose
10. Teismų administravimas

1 PRIEDAS

2 PRIEDAS

3 PRIEDAS

4 PRIEDAS

TEISMŲ VEIKLOS APŽVALGA 2015

Parengė:

Nacionalinė teismų administracija
L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius
El. p. komunikacija@teismai.lt
(8 5) 251 4120